

GRČKI JEZIK

Ispitni katalog
za državnu maturu
u školskoj godini 2026./2027.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

ISPITNI KATALOG ZA **DRŽAVNU Maturu** U ŠKOLSKOJ GODINI 2026./2027.
GRČKI JEZIK

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

SADRŽAJ

UVOD	5
1. PODRUČJA ISPITIVANJA	6
2. OBRAZOVNI ISHODI	7
2.1. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA	7
2.2. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA JEZIČNA PISMENOST	8
2.3. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA CIVILIZACIJA I BAŠTINA	9
3. STRUKTURA ISPITA	11
3.1. PODRUČJE ISPITIVANJA ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA	11
3.2. PODRUČJE ISPITIVANJA JEZIČNA PISMENOST	12
3.3. PODRUČJE ISPITIVANJA CIVILIZACIJA I BAŠTINA	12
4. TEHNIČKI OPIS ISPITA	13
4.1. TRAJANJE ISPITA	13
4.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA	13
4.3. PRIBOR	13
5. OPIS BODOVANJA	14
5.1. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA	14
5.2. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA JEZIČNA PISMENOST	14
5.3. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA CIVILIZACIJA I BAŠTINA	14
6. PRIMJERI ZADATAKA	15
6.1. PRIMJER ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA	15
6.2. PRIMJER ZADATKA KRATKOGA ODGOVORA	16
6.3. PRIMJER ZADATKA DOPUNJAVANJA	17
7. PRIPREMA ZA ISPIT	18
LITERATURA	19
DODATCI	29

Napomena:

Ispitni materijali iz Grčkoga jezika pisani su prema *Hrvatskome pravopisu* Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2013.
U obrazovnim ishodima preuzetim iz kurikuluma napravljene su jezične korekcije sukladno normi hrvatskoga standardnog jezika.

UVOD

Grčki je jezik izborni predmet državne mature, a učenici klasičnih gimnazija mogu prema osobnome izboru kao obvezatni ispit državne mature umjesto ispita iz stranoga jezika polagati ispit iz Latinskoga ili Grčkoga jezika. Razina ispita državne mature iz Grčkoga jezika u školskoj godini 2026./2027. identična je za učenike koji su klasičnu gimnaziju upisali kao početnici i za učenike koji su je upisali kao nastavljači.

Ispitni katalog za državnu maturu iz Grčkoga jezika temeljni je dokument ispita u kojemu su navedena i objašnjena područja ispitivanja, kriteriji te načini ispitivanja i vrednovanja znanja u školskoj godini 2026./2027. Usklađen je s odobrenim predmetnim kurikulumom za Grčki jezik u klasičnim gimnazijama¹.

Ispitni katalog sadrži sedam poglavlja:

1. Područja ispitivanja
2. Obrazovni ishodi
3. Struktura ispita
4. Tehnički opis ispita
5. Opis bodovanja
6. Primjeri zadataka
7. Priprema za ispit.

U prvome i drugome poglavlju navedeno je što se ispituje u ispitu. U prvome poglavlju navedena su područja ispitivanja, a u drugome ključna znanja i vještine koje pristupnik² treba usvojiti.

U trećemu, četvrtome i petome poglavlju opisani su način ispitivanja, struktura i oblik ispita, vrste zadataka te način rješavanja i vrednovanja zadataka i ispitnih cjelina.

U šestome poglavlju navedeni su primjeri zadataka s detaljnim objašnjenjem, a u sedmome poglavlju objašnjeno je na koji se način treba pripremiti za ispit.

U poglavlju *Literatura* navedeni su propisani tekstovi za ispit državne mature iz Grčkoga jezika, kao i preporučena literatura za pripremu ispita. U poglavlju *Dodatci* navedeni su vokabular i tablice glagola.

¹ NN, br. 7/19, 144 (22. 1. 2019.), Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Grčki jezik za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj

² Termin „pristupnik” u ispitnome katalogu podrazumijeva rodnu razliku te se odnosi i na pristupnice i na pristupnike.

1. PODRUČJA ISPITIVANJA

Cilj je ispita državne mature iz Grčkoga jezika utvrditi razinu ostvarenja obrazovnih ishoda koji se očituju u sposobnosti:

- razumijevanja jednostavnijega izvornog grčkog teksta i poznavanja i određivanja značajka autora i pojedinih književnih vrsta
- poznavanja i upotrebe jezične zakonitosti grčkoga jezika
- vladanja osnovnim vokabularom i razumijevanja etimologije riječi grčkoga podrijetla
- razumijevanja osnovnih obilježja grčke kulture i civilizacije i njihova utjecaja na daljnji razvoj civilizacije.

Ispit državne mature iz Grčkoga jezika sastoji se od triju područja ispitivanja: *Iskustvo teksta i komunikacija*, *Jezična pismenost* te *Civilizacija i baština*.

Područje ispitivanja *Iskustvo teksta i komunikacija* sastoji se od sljedećih potpodručja i njihova sadržaja:

- A. ODNOSI U TEKSTU: **odnosi u rečenici**
- B. RAZUMIJEVANJE TEKSTA: **poruka teksta i sadržaj teksta**
- C. PRIJEVOD TEKSTA: **prijevod dijela rečenice i prijevod rečenice**
- D. TEORIJA KNJIŽEVNOSTI: **značajke jezika i stila pojedinih književnih vrsta.**

Područje ispitivanja *Jezična pismenost* sastoji se od sljedećih potpodručja i njihova sadržaja:

- A. PROZODIJA I METRIKA: **prozodija i metrika**
- B. FONOLOGIJA: **pismo i naglasak**
- C. MORFOLOGIJA: **imena i glagoli**
- D. VOKABULAR: **značenje riječi i etimologija.**

Područje ispitivanja *Civilizacija i baština* sastoji se od sljedećih potpodručja i njihova sadržaja:

- A. POVIJEST KNJIŽEVNOSTI: **periodizacija, život i djela autora**
- B. MITOLOGIJA: **bogovi, junaci i ostala mitološka bića i likovi**
- C. POLITIČKA I KULTURNA POVIJEST: **politička povijest i kulturna povijest.**

2. OBRAZOVNI ISHODI

U ovome su poglavlju za svako područje ispitivanja navedeni obrazovni ishodi odnosno konkretni opisi onoga što pristupnik mora znati i razumjeti da bi ostvario željeni rezultat u ispitu državne mature iz Grčkoga jezika.

2.1. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA

Tablica 1. Razrada obrazovnih ishoda unutar područja Iskustvo teksta i komunikacija

POTPODRUČJE	OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
1.1. Odnosi u tekstu	1.1.1. Prepoznaje, razlikuje i analizira odnose riječi u rečenicama. (SŠ (2) GJ B.4.1.)	- odrediti osnovne sintaktičke odnose unutar rečenice - prepoznati i povezati osnovne sintaktičke odnose među rečenicama
1.2. Razumijevanje teksta	1.2.1. Razumije i objašnjava izvorni grčki tekst. (SŠ (2) GJ B.4.3.)	- odrediti osnovnu poruku izvornoga teksta na grčkome jeziku - razumjeti ključne sadržajne podatke u polaznome tekstu - razumjeti kontekst poruke rečenice i/ili teksta
1.3. Prijevod teksta	1.2.1. Razumije i objašnjava izvorni grčki tekst. (SŠ (2) GJ B.4.3.)	- izabrati ispravan prijevod rečenice ili dijela rečenice - prevesti rečenicu ili dio rečenice
1.4. Teorija književnosti	1.4.1. Izdvaja i analizira osobitosti Homerova jezika i stila. (SŠ (2) GJ B.2.2.)	- prepoznati i navesti figure riječi u epici (stalni epiteti, formule) - odrediti glavne stilske karakteristike epskoga pjesništva
	1.4.2. Izdvaja i opisuje osnovne značajke historiografije, retorike i lirske poezije. (SŠ (2) GJ B.3.2.)	- navesti načine kompozicije pojedinih književnih vrsta (historiografija, retorika, lirska poezija) - odrediti glavne stilske karakteristike predstavnika pojedinih književnih vrsta (historiografija, retorika, lirska poezija)

POTPODRUČJE	OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
1.4. Teorija književnosti	1.4.3. Uočava i povezuje značajke jezika i stila grčke drame i filozofije. (SŠ (2) GJ B.4.2.)	- navesti načine kompozicije pojedinih književnih vrsta (drama, filozofija) - odrediti glavne stilske karakteristike predstavnika pojedinih književnih vrsta (drama, filozofija)

2.2. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA

JEZIČNA PISMENOST

Tablica 2. Razrada obrazovnih ishoda unutar područja Jezična pismenost

POTPODRUČJE	OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
2.1. Prozodija i metrika	2.1.1. Pravilno skandira lirske metre. (SŠ (2) GJ A.3.1.)	- prepoznati osnovne zakonitosti prozodije - izabrati ispravnu shemu propisanih stopa i metara
	2.1.2. Pravilno skandira daktilski heksametar. (SŠ (2) GJ A.2.1.)	- prepoznati osnovne zakonitosti prozodije - izabrati ispravnu shemu propisanih stopa i metara
2.2. Fonologija	2.2.1. Vlada pravilima čitanja, pisanja i naglašavanja. (SŠ (2) GJ A.1.1.)	- primijeniti pravila pisanja - primijeniti pravila o naglašavanju
2.3. Morfologija	2.3.1. Prepoznaje, primjenjuje i uspoređuje složenije gramatičke oblike riječi i njihove odnose. (SŠ (2) GJ A.3.2.)	- odrediti gramatički oblik riječi (imena i glagoli) - navesti gramatički oblik riječi (imena i glagoli) - primijeniti gramatički oblik riječi (imena i glagoli)
2.4. Vokabular	2.4.1. Prepoznaje, upotrebljava i raščlanjuje riječi iz prilagođenih tekstova te grecizme u hrvatskome jeziku. (SŠ (2) GJ A.4.1.)	- navesti značenje i rječnički oblik riječi - odrediti značenje i rječnički oblik riječi - odabrati ispravno značenje riječi grčkoga podrijetla

2.3. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA

CIVILIZACIJA I BAŠTINA

Tablica 3. Razrada obrazovnih ishoda unutar područja Civilizacija i baština

POTPODRUČJE	OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
3.1. Povijest književnosti	3.1.1. Sažima, uspoređuje i objašnjava tijek i posebnosti grčke književne povijesti. (SŠ (1) GJ C.3.3.)	• prepoznati povijesni razvoj književnih vrsta i oblika • imenovati najistaknutije predstavnike pojedinih književnih vrsta • navesti podatke o životu najistaknutijih predstavnika pojedinih književnih vrsta • navesti ključne podatke o sadržaju i likovima u djelima propisanih autora
3.2. Mitologija	3.2.1. Opisuje, objašnjava, komentira i vrednuje temeljne pojmove grčke mitologije (bogovi). (SŠ (2) GJ C.1.2.)	• imenovati bogove, mitološka bića i junake • razlikovati priče o bogovima, mitološkim bićima i junacima • navesti obilježja bogova, mitoloških bića i junaka • odrediti rodbinske odnose među bogovima i junacima • smjestiti likove, bogove ili junake u određeni mitološki ciklus
	3.2.2. Opisuje, objašnjava, komentira i vrednuje temeljne pojmove grčke mitologije (junaci). (SŠ (2) GJ C.2.1.)	
3.3. Politička i kulturna povijest	3.3.1. Imenuje, opisuje i uspoređuje pojmove vezane uz grčku tradiciju učenja i poučavanja. (SŠ (2) GJ C.4.2.)	• navesti pojmove vezane uz odgoj i izobrazbu • imenovati ustanove vezane uz odgoj i izobrazbu
	3.3.2. Imenuje i objašnjava činjenice i pojmove vezane uz povijest grčkog naroda i jezika u vremenu i prostoru. (SŠ (2) GJ C.1.1.)	• razlikovati pojmove vezane uz grčka plemena, pokrajine, dijalekte i organiziranu religiju (svetkovine i svetišta) • navesti naseobine, materijalne ostatke i podatke vezane uz grčku kulturu i umjetnost • navesti pojmove vezane uz svakodnevni život
	3.3.3. Nabraja, smješta, povezuje te zaključuje o pojmovima vezanima uz grčko kazalište i filozofske škole. (SŠ (2) GJ C.4.1.)	• navesti mjesta za održavanje dramskih, muzičkih i sportskih natjecanja • nabrojati pojmove vezane uz grčko kazalište

POTPODRUČJE	OBRAZOVNI ISHODI IZ KURIKULUMA	RAZRADA OBRAZOVNIH ISHODA
3.3. Politička i kulturna povijest	3.3.4. Nabraja, smješta i povezuje pojmove vezane uz grčku povijest. (SŠ (2) GJ C.3.1.)	- imenovati ključne osobe u grčkoj povijesti iz homerskoga, arhajskoga, klasičnoga doba i doba helenizma - navesti ključne događaje u grčkoj povijesti iz Homerskog doba, arhajskoga doba, klasičnog doba i doba helenizma
	3.3.5. Komentira, diskutira i zaključuje o osnovnim pojmovima vezanima uz državno uređenje i vladavinu. (SŠ(2) GJ C.3.2.)	- navesti pojmove i osobe iz političke povijesti - razlikovati oblike društvenoga uređenja
	3.3.6. Opisuje događaje i područja u Hrvatskoj povezane s grčkom civilizacijom i mitologijom. (SŠ (2) GJ C.1.3.)	- prepoznati spomenike antičke grčke u hrvatskoj kulturnoj baštini - navesti grčke naseobine na području današnje Hrvatske - opisati grčko kulturno nasljeđe na području današnje Hrvatske

3. STRUKTURA ISPITA

Ispit državne mature iz Grčkoga jezika sastoji se od triju područja ispitivanja i sadrži ukupno **70 zadataka**.

U prvome području ispitivanja ispituje se poznavanje **iskustva teksta i komunikacije**, u drugome poznavanje **jezične pismenosti**, a u trećemu poznavanje **civilizacije i baštine**.

Dalje je u tekstu detaljno opisana struktura svakoga područja ispitivanja.

3.1. PODRUČJE ISPITIVANJA ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA

U ovome području ispitivanja provjerava se razina razumijevanja pročitanaoga teksta, dijela teksta ili rečenice te znanja i vještine iz područja sintakse.

U tablici 4. prikazana je struktura područja ispitivanja *Iskustvo teksta i komunikacija*.

Tablica 4. Struktura područja ispitivanja Iskustvo teksta i komunikacija³

ZADATCI	VRSTA ZADATAKA	BROJ ZADATAKA
1. – 4.	zadatci višestrukoga izbora	4
5. – 7.	zadatci kratkoga odgovora	3
8. – 14.	zadatci višestrukoga izbora	7
23. – 26.	zadatci kratkoga odgovora	4
27. – 29.	zadatci višestrukoga izbora	3
30. – 33.	zadatci dopunjavanja	4
34. – 36.	zadatci višestrukoga izbora	3

³ Polazni tekstovi u području ispitivanja *Iskustvo teksta i komunikacija* navedeni su u ovome katalogu (str. 19).

3.2. PODRUČJE ISPITIVANJA JEZIČNA PISMENOST

U ovome području ispitivanja provjerava se poznavanje jezika na temelju ishoda i sadržaja propisanih kurikulumom za Grčki jezik.

U tablici 5. prikazana je struktura područja ispitivanja *Jezična pismenost*.

Tablica 5. Struktura područja ispitivanja Jezična pismenost

ZADATAK	VRSTA ZADATAKA	BROJ ZADATAKA
15. – 22.	zadatci kratkoga odgovora	8
37. – 43.	zadatci višestrukoga izbora	7
44. – 46.	zadatci kratkoga odgovora	3
47. – 49.	zadatci višestrukoga izbora	3

3.3. PODRUČJE ISPITIVANJA CIVILIZACIJA I BAŠTINA

U ovome području ispitivanja provjerava se poznavanje sadržaja iz grčke civilizacije i baštine na temelju ishoda i sadržaja propisanih kurikulumom za Grčki jezik.

U tablici 6. prikazana je struktura područja ispitivanja *Civilizacija i baština*.

Tablica 6. Struktura područja ispitivanja Civilizacija i baština

ZADATAK	VRSTA ZADATAKA	BROJ ZADATAKA
50. – 55.	zadatci kratkoga odgovora	6
56. – 70.	zadatci višestrukoga izbora	15

4. TEHNIČKI OPIS ISPITA

Tehnički opis ispita podrazumijeva trajanje ispita, izgled i način rješavanja ispita te pribor za rješavanje ispita.

4.1. TRAJANJE ISPITA

Ispit državne mature iz Grčkoga jezika traje ukupno **120 minuta** bez stanke.

Pristupnik može samostalno rasporediti vrijeme rješavanja i nije vremenski ograničen pri rješavanju pojedinih dijelova ispita.

Vremenik provedbe ispita objavljen je na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

4.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj se nalaze svi ispitni materijali.

Važno je pažljivo pročitati tekst općih uputa i tekst uputa za rješavanje zadataka i označavanje točnih odgovora.

U zadatcima zatvorenoga tipa (zadatci višestrukoga izbora) pristupnik mora označiti točne odgovore znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s 0 (nula) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

U zadatcima otvorenoga tipa pristupnik mora odgovoriti kratkim odgovorom s nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom (zadatci dopunjavanja i kratkoga odgovora) na za to predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici. Ako pristupnik pogriješi, treba precrtati netočan odgovor, staviti ga u zagradu, napisati točan odgovor i staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime) pokraj točnoga odgovora.

4.3. PRIBOR

Tijekom pisanja ispita dopušteno je upotrebljavati isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom. Pristupnici ne smiju upotrebljavati rječnike, gramatičke sažetke ni ostala pomagala. Nije dopuštena upotreba tehničkih pomagala.

5. OPIS BODOVANJA

Pristupnik u ispitu može ostvariti **70 bodova**.

U tablici 7. prikazan je udio područja ispitivanja u ukupnome uspjehu u ispitu.

Tablica 7. Udio područja ispitivanja u ispitu

Iskustvo teksta i komunikacija	40 %
Jezična pismenost	30 %
Civilizacija i baština	30 %

Tablica 8. Opis bodovanja prema vrsti zadataka

Zadatci višestrukoga odgovora	1 bod – točan odgovor 0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora
Zadatci kratkoga odgovora	1 bod – točan odgovor 0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan
Zadatci dopunjavanja	1 bod – točan odgovor 0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan

5.1. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA

ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA

Točan odgovor na pojedini zadatak donosi jedan bod. U ovome području ispitivanja moguće je ostvariti ukupno **28** bodova.

5.2. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA JEZIČNA PISMENOST

Točan odgovor na pojedini zadatak donosi jedan bod. U ovome području ispitivanja moguće je ostvariti ukupno **21** bod.

5.3. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA

CIVILIZACIJA I BAŠTINA

Točan odgovor na pojedini zadatak donosi jedan bod. U ovome području ispitivanja moguće je ostvariti ukupno **21** bod.

6. PRIMJERI ZADATAKA

U ovome poglavlju navedeni su primjeri zadataka.⁴ Uz svaki primjer zadatka navedeni su uputa za rješavanje zadatka, točan odgovor, obrazovni ishod koji se tim konkretnim zadatkom ispituje te način bodovanja.

6.1. PRIMJER ZADATAKA VIŠESTRUKOGA IZBORA

Zadatak višestrukoga izbora sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu), osnove (u kojoj je postavljen zadatak) te četiriju ponuđenih odgovora od kojih je jedan točan.

Uputa za rješavanje zadataka višestrukoga izbora glasi:

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora **samo** je jedan točan.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Točan odgovor donosi jedan bod.

Zadatak:

Kako se obično nazivaju teške muke?

- A. Ahilejeve
- B. Iksionove
- C. Prokrustove
- D. Tantalove

TOČAN ODGOVOR: D. Tantalove

PODRUČJE ISPITIVANJA: *Civilizacija i baština*

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Mitologija*

OBRAZOVNI ISHOD: Opisuje, objašnjava, komentira i vrednuje temeljne pojmove grčke mitologije (junaci). (SŠ (2) GJ C.2.1.)

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora

⁴ Za svaku vrstu zadatka dan je primjer bez obzira na područja ispitivanja. Primjeri i specifičnosti zadataka u pojedinim područjima ispitivanja mogu se pogledati u oglednome primjeru ispita.

6.2. PRIMJER ZADATKA KRATKOGA ODGOVORA

Zadatak kratkoga odgovora sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu) i osnove (najčešće pitanja) u kojoj je zadano što pristupnik treba odgovoriti.

Uputa za rješavanje zadataka kratkoga odgovora glasi:

U sljedećim zadacima promijenite broj zadanim riječima.

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan bod.

Zadatak:

τὰς τάξεις

TOČAN ODGOVOR: τὴν τάξιν

PODRUČJE ISPITIVANJA: *Jezična pismenost*

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Morfologija*

OBRAZOVNI ISHOD: Prepoznaje, primjenjuje i uspoređuje složenije gramatičke oblike riječi i njihove odnose. (SŠ (2) GJ A.3.2.)

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan

6.3. PRIMJER ZADATKA DOPUNJAVANJA

Zadatak dopunjavanja sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu) i osnove u kojoj je zadano što pristupnik treba odgovoriti.

Uputa za rješavanje zadataka dopunjavanja glasi:

U sljedećim zadacima dopunite prijevod zadane rečenice iz polaznoga teksta.

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan bod.

Zadatak:

Ὅμως ὁ γ' Αἰδῆς τοὺς νόμους τούτους ποθεῖ.

Pa ipak baš Had traži te _____.

TOČAN ODGOVOR: običaje/zakone

PODRUČJE ISPITIVANJA: *Iskustvo teksta i komunikacija*

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Prijevod teksta*

OBRAZOVNI ISHOD: Razumije i objašnjava izvorni grčki tekst. (SŠ (2) GJ B.4.3.)

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan

7. PRIPREMA ZA ISPIT

Redovito učenje grčkoga jezika omogućuje bolje ostvarivanje ishoda te trajno i svrsishodno pamćenje. Preduvjeti su uspješnoga polaganja ispita državne mature iz Grčkoga jezika temeljna jezična pismenost i osnove čitanja s razumijevanjem.

Tijekom pripreme ispita državne mature iz Grčkoga jezika potrebno je:

- analizirati i prevesti ulomke iz književnih djela navedene u dijelu kataloga *Propisani tekstovi za ispit državne mature*
- ponoviti:
 - morfologiju (oblike deklinacije, komparacije i konjugacije te vremena pravilnih i nepravilnih glagola)
 - sintaksu (analiza rečenice, posvojni genitiv, dijelni genitiv, genitiv uspoređivanja, genitiv apsolutni, akuzativ i nominativ s infinitivom)
 - život i djelo propisanih autora, književne vrste i razdoblja u grčkoj književnosti, periodizaciju književnosti te pregled i razvoj književnih vrsta (epika, lirika, historiografija, retorika, razvoj drame i kazališta, filozofija)
 - civilizacijsko-povijesne sadržaje (mitologija i religija, povijest, svakodnevnica).

Dobro poznavanje načina ispitivanja znatno će pomoći pristupnicima da uspješno riješe zadatke u ispitima državne mature.

Način polaganja ispita državne mature, kao i mjere koje se izriču u slučaju nedozvoljenoga ponašanja učenika propisani su Pravilnikom o polaganju državne mature (Narodne novine, 56/26).

LITERATURA

Propisani tekstovi za ispit državne mature

1. Demosten, *O miru*, V, 2–7

ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρῶτον μὲν, ἥνίκ' ἔπειθόν τινες ὑμᾶς, τῶν ἐν Εὐβοίᾳ πραγμάτων ταραττομένων, βοηθεῖν Πλουτάρχῳ καὶ πόλεμον ἄδοξον καὶ δαπανηρὸν ἄρασθαι, πρῶτος καὶ μόνος παρελθὼν ἀντεῖπον, καὶ μόνον οὐ διεσπᾶσθην ὑπὸ τῶν ἐπὶ μικροῖς λήμμασιν πολλὰ καὶ μεγάλ' ὑμᾶς ἀμαρτάνειν πεισάντων· καὶ χρόνου βραχείος διελθόντος, μετὰ τοῦ προσοφλεῖν αἰσχύνην καὶ παθεῖν οἷα τῶν ὄντων ἀνθρώπων οὐδένες πώποτε πεπόνθασ' ὑπὸ τούτων οἷς ἐβοήθησαν, πάντες ὑμεῖς ἔγνωτε τήν τε τῶν τότε ταῦτα πεισάντων κακίαν καὶ τὰ βέλτιστ' εἰρηκότες ἐμέ. πάλιν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατιδὼν Νεοπτόλεμον τὸν ὑποκριτὴν τῷ μὲν τῆς τέχνης προσχήματι τυγχάνοντ' ἀδείας, κακὰ δ' ἐργαζόμενον τὰ μέγιστα τὴν πόλιν καὶ τὰ παρ' ὑμῶν διοικοῦντα Φιλίππῳ καὶ πρυτανεύοντα, παρελθὼν εἶπον εἰς ὑμᾶς, οὐδεμιᾶς ἰδίας οὐτ' ἔχθρας οὔτε συκοφαντίας ἕνεκα, ὥς ἐκ τῶν μετὰ ταῦτ' ἔργων γέγονεν δῆλον.

2. Eshil, *Okovani Prometej*, 669–686

τοιοῖσδε πεισθεῖς Λοξίου μαντεύμασιν ἐξήλασέν με κάπ' ἐκλήση δωμάτων ἄκουσαν ἄκων· ἀλλ' ἐπηνάγκαζέ νιν Διὸς χαλινὸς πρὸς βίαν πράσσειν τάδε. εὐθύς δὲ μορφή καὶ φρένες διάστροφοι ἦσαν, κεραστὶς δ', ὥς ὀρᾷτ', ὀξυστόμῳ μύωπι χρισθεῖς· ἐμμανεῖ σκιρτήματι ἦσσαν πρὸς εὐποτόν τε Κερχινείας ῥέος Λέρνης τε κρήνην· βουκόλος δὲ γηγενῆς ἄκρατος ὀργὴν Ἄργος ὠμάρτει, πυκνοῖς ὄσσοις δεδορκῶς τοὺς ἐμούς κατὰ στίβους. ἀπροσδόκητος δ' αὐτὸν † αἰφνίδιος μόρος τοῦ ζῆν ἀπεστέρησεν. οἰστροπλήξ δ' ἐγὼ μᾶστιγι θεία γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνομαι. κλύεις τὰ πραχθέντ'· εἰ δ' ἔχεις εἰπεῖν ὅ τι λοιπὸν πόνων, σήμαινε μηδὲ μ' οἰκτίσας σύνθαλπε μύθοις ψευδέσιν· νόσημα γὰρ αἰσχιστον εἶναι φημι συνθέτους λόγους.	670 675 680 685
---	---

3. Euripid, *Elektra*, 1–25

ΗΛΕΚΤΡΑ

ΑΥΤΟΥΡΓΟΣ

Ὡ γῆς παλαιὸν Ἄργος, Ἰνάχου ῥοαί,
ὄθεν ποτ' ἄρας ναυσὶ χιλίαις Ἄρη
ἐς γῆν ἔπλευσε Τρωιάδ' Ἀγαμέμνων ἄναξ.
κτείνας δὲ τὸν κρατοῦντ' ἐν Ἰλιάδι χθονὶ
Πρίαμον ἐλών τε Δαρδάνου κλεινὴν πόλιν 5
ἀφίκετ' ἐς τόδ' Ἄργος, ὑψηλῶν δ' ἐπὶ
ναῶν ἔθηκε σκῦλα πλεῖστα βαρβάρων.
κάκει μὲν εὐτύχησεν· ἐν δὲ δώμασιν
θνήσκει γυναικὸς πρὸς Κλυταιμῆστρας δόλῳ
καὶ τοῦ Θυέστου παιδὸς Αἰγίσθου χερσί. 10
χῶ μὲν παλαιὰ σκῆπτρα Ταντάλου λιπῶν
ὄλωλεν, Αἰγισθος δὲ βασιλεύει χθονός,
ἄλοχον ἐκείνου Τυνδαρίδα κόρην ἔχων.
οὓς δ' ἐν δόμοισιν ἔλιφ' ὅτ' ἐς Τροίαν ἔπλει,
ἄρσενά τ' Ὀρέστην θῆλύ τ' Ἠλέκτρας θάλος, 15
τὸν μὲν πατρὸς γεραίὸς ἐκκλέπτει τροφεὺς
μέλλοντ' Ὀρέστην χερὸς ὑπ' Αἰγίσθου θανεῖν
Στροφίῳ τ' ἔδωκε Φωκέων ἐς γῆν τρέφειν·
ἧ δ' ἐν δόμοις ἔμεινεν Ἠλέκτρα πατρός,
ταύτην ἐπειδὴ θαλερὸς εἶχ' ἥβης χρόνος 20
μνηστῆρες ἦιπουν Ἑλλάδος πρῶτοι χθονός.
δείσας δὲ μή τῳ παῖδ' ἀριστεύων τέκοι
Ἀγαμέμνωνος ποινάτορ', εἶχεν ἐν δόμοις
Αἰγισθος οὐδ' ἤρμοζε νυμφίῳ τινί.

4. Euripid, *Medea*, 946–965

Μήδεια

συλλήψομαι δὲ τοῦδ' ἐσσι καὶ γὰρ πόνου·
πέμψω γὰρ αὐτῇ δῶρ' ἃ καλλιστεύεται
τῶν νῦν ἐν ἀνθρώποισιν, οἷδ' ἐγώ, πολὺ
[λεπτὸν τε πέπλον καὶ πλόκον χρυσήλατον]
παῖδας φέροντας. ἀλλ' ὅσον τάχος χρεῶν 950
κόσμον κομίζειν δεῦρο προσπόλων τινά.

εὐδαιμονήσῃ δ' οὐχ ἓν ἀλλὰ μυρία,
 ἀνδρός τ' ἀρίστου σοῦ τυχοῦς' ὁμευνέτου
 κεκτημένη τε κόσμον ὃν ποθ' Ἥλιος
 πατὴρ πατήρ δίδωσιν ἐκγόνοισιν οἷς.
 λάζυσθε φερνὰς τάσδε, παῖδες, ἐς χέρας
 καὶ τῇ τυράννῳ μακαρίαι νύμφῃ δότε
 φέροντες· οὗτοι δῶρα μεμπτὰ δέξεται.

955

Ἰάσων

τί δ', ὦ ματαία, τῶνδε σὰς κενοῖς χέρας;
 δοκεῖς σπανίζειν δῶμα βασίλειον πέπλων,
 δοκεῖς δὲ χρυσοῦ; σῶιζε, μὴ δίδου τάδε.
 εἶπερ γὰρ ἡμᾶς ἀξιοῖ λόγου τινός
 γυνή, προθήσῃ χρημάτων, σάφ' οἶδ' ἐγώ.

960

Μήδεια

μή μοι σύ· πείθῃν δῶρα καὶ θεοὺς λόγος·
 χρυσὸς δὲ κρείσσω μυρίων λόγων βροτοῖς.

965

5. Herodot, *Povijest*, IV, 114, 9–20

Αἱ δὲ πρὸς ταῦτα ἔλεξαν τάδε· «Ἡμεῖς οὐκ ἂν δυναίμεθα οἰκέειν μετὰ τῶν ὑμετερέων γυναικῶν· οὐ γὰρ τὰ αὐτὰ νόμια ἡμῖν τε καὶ ἐκείνῃσι ἐστὶ. Ἡμεῖς μὲν τοξεύομεν τε καὶ ἀκοντίζομεν καὶ ἵππαζόμεθα, ἔργα δὲ γυναικῆα οὐκ ἐμάθομεν· αἱ δὲ ὑμέτεραι γυναικες τούτων μὲν οὐδὲν τῶν ἡμεῖς κατελέξαμεν ποιεῦσι, ἔργα δὲ γυναικῆα ἐργάζονται μένουσαι ἐν τῇσι ἀμάξεσιν, οὐτ' ἐπὶ θήρην ἰοῦσαι οὔτε ἄλλῃ οὐδαμῇ. Οὐκ ἂν ὧν δυναίμεθα ἐκείνῃσι συμφέρεσθαι. Ἄλλ', εἰ βούλεσθε γυναικας ἔχειν ἡμέας καὶ δοκέειν εἶναι δικαιοτάτοι, ἐλθόντες παρὰ τοὺς τοκέας ἀπολάχετε τῶν κτημάτων τὸ μέρος, καὶ ἔπειτα ἐλθόντες οἰκέωμεν ἐπ' ἡμέων αὐτῶν.»

6. Homer, *Ilijada*, I, 130–147

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
 μὴ δ' οὕτως ἀγαθὸς περ ἔων θεοείκελ' Ἀχιλλεῦ
 κλέπτε νόω, ἐπεὶ οὐ παρελεύσεαι οὐδέ με πείσεις.
 ἢ ἐθέλεις ὄφρ' αὐτὸς ἔχῃς γέρας, αὐτὰρ ἔμ' αὐτως
 ἦσθαι δευόμενον, κέλεαι δέ με τῇνδ' ἀποδοῦναι;
 ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοὶ
 ἄρσαντες κατὰ θυμὸν ὅπως ἀντάξιον ἔσται·
 εἰ δέ κε μὴ δώωσιν ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἔλωμαι
 ἢ τεδὸν ἢ Αἴαντος ἰὼν γέρας, ἢ Ὀδυσῆος
 ἄξω ἐλών· ὃ δέ κεν κεχολώσεται ὃν κεν ἵκωμαι.

130

135

ἀλλ' ἦτοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεσθα καὶ αὖτις, 140
 νῦν δ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἄλα διαν,
 ἐν δ' ἐρέτας ἐπιτηδὲς ἀγείρομεν, ἐς δ' ἐκατόμβην
 θείομεν, ἂν δ' αὐτὴν Χρυσηΐδα καλλιπάρηον
 βήσομεν· εἷς δέ τις ἀρχὸς ἀνὴρ βουλευφόρος ἔστω, 145
 ἢ Αἴας ἢ Ἴδομενεὺς ἢ δῖος Ὀδυσσεὺς
 ἢ ἐσὺ Πηλεΐδῃ πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν,
 ὄφρ' ἤμιν ἐκάεργον ἰλάσσεαι ἱερὰ ῥέξας.

7. Homer, *Ilijada*, I, 584–600

Ὡς ἄρ' ἔφη καὶ ἀναΐξας δέπας ἀμφικύπελλον 585
 μητρὶ φίλῃ ἐν χειρὶ τίθει καὶ μιν προσέειπε·
 τέτλαθι μῆτερ ἐμή, καὶ ἀνάσχεο κηδομένη περ,
 μή σε φίλην περ εὐῶσαν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι
 θεινομένην, τότε δ' οὐ τι δυνήσομαι ἀχνύμενός περ
 χροισμεῖν· ἀργαλέος γὰρ Ὀλύμπιος ἀντιφέρεσθαι· 590
 ἤδη γάρ με καὶ ἄλλοτ' ἀλεξέμεναι μεμαῶτα
 ῥῖψε ποδὸς τετάγων ἀπὸ βηλοῦ θεσπεσίοιο,
 πᾶν δ' ἤμαρ φερόμην, ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
 κάππεσον ἐν Λήμνῳ, ὀλίγος δ' ἔτι θυμὸς ἐνῆεν·
 ἐνθά με Σίντιες ἄνδρες ἄφαρ κομίσαντο πεσόντα.
 Ὡς φάτο, μείδησεν δὲ θεὰ λευκώλενος Ἥρη, 595
 μειδήσασα δὲ παιδὸς ἐδέξατο χειρὶ κύπελλον·
 αὐτὰρ ὁ τοῖς ἄλλοισι θεοῖς ἐνδέξια πᾶσιν
 οἶνοχόει γλυκὺ νέκταρ ἀπὸ κρητῆρος ἀφύσσω·
 ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν
 ὥς ἴδον Ἥφαιστον διὰ δώματα ποιπνύοντα. 600

8. Homer, *Odiseja*, VI, 1–14

Ὡς ὁ μὲν ἔνθα καθεῦθε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
 ὕπνῳ καὶ καμάτῳ ἀρημένος· αὐτὰρ Ἀθήνη
 βῆ ῥ' ἐς Φαιήκων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε·
 οἱ πρὶν μὲν ποτ' ἔναιον ἐν εὐρυχόρῳ Ὑπερείῃ,
 ἀγχοῦ Κυκλώπων ἀνδρῶν ὑπερηνορέοντων, 5
 οἳ σφεας σινέσκοντο, βίῃφι δὲ φέρτεροι ἦσαν.
 ἐνθεν ἀναστήσας ἄγε Ναυσίθοος θεοειδῆς,
 εἶσεν δὲ Σχερίῃ, ἐκὰς ἀνδρῶν ἀλφηστῶν,
 ἀμφὶ δὲ τεῖχος ἔλασσε πόλει καὶ ἐδείματο οἴκους

καὶ νηοὺς ποίησε θεῶν καὶ ἐδάσσατ' ἀρούρας.
 ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κηρὶ δαμείς Ἀϊδόσδε βεβήκει,
 Ἀλκίνοος δὲ τότε ἦρχε, θεῶν ἅπο μήδεα εἰδώς.
 τοῦ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 νόστον Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μητιόωσα.

10

9. Homer, *Odiseja*, X, 321–335

ὡς φάτ', ἐγὼ δ' ἄορ ὅξυ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
 Κίρκῃ ἐπήϊξα ὥς τε κτάμεναι μενεαίνων.
 ἢ δὲ μέγα ἰάχουσα ὑπέδραμε καὶ λάβε γούνων
 καί μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 'τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἡδὲ τοκῆς;
 θαῦμά μ' ἔχει, ὡς οὐ τι πιὼν τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης.
 οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος ἀνὴρ τάδε φάρμακ' ἀνέτλη,
 ὅς κε πῆ καὶ πρῶτον ἀμείψεται ἔρκος ὀδόντων·
 σοὶ δέ τις ἐν στήθεσσι ἀκήλητος νόος ἐστίν.
 ἦ σύ γ' Ὀδυσσεύς ἐσσι πολύτροπος, ὃν τέ μοι αἰεὶ
 φάσκεν ἐλεύσεσθαι χρυσόρραπις Ἀργεῖφόντης,
 ἐκ Τροίης ἀνιόντα θοῇ σὺν νηϊ μελαίνῃ.
 ἀλλ' ἄγε δὴ κολεῶ μὲν ἄορ θέο, νῶϊ δ' ἔπειτα
 εὐνῆς ἡμετέρης ἐπιβήομεν, ὄφρα μιγέντε
 εὐνῇ καὶ φιλότῃ πεποιθόμεν ἀλλήλοισιν.'

325

330

335

10. Ksenofont, *Anabaza*, I, 2, 23–25

καταβὰς δὲ διὰ τούτου τοῦ πεδίου ἤλασε σταθμοὺς τέτταρας παρασάγγας πέντε καὶ εἴκοσιν εἰς Ταρσοὺς, τῆς Κιλικίας πόλιν μεγάλην καὶ εὐδαίμονα, οὗ ἦν τὰ Συεννέσιος βασιλεία τοῦ Κιλικίων βασιλέως· διὰ μέσου δὲ τῆς πόλεως ῥεῖ ποταμὸς Κύδνος ὄνομα, εὖρος δύο πλέθρων. ταύτην τὴν πόλιν ἐξέλιπον οἱ ἐνοικοῦντες μετὰ Συεννέσιος εἰς χωρίον ὀχυρὸν ἐπὶ τὰ ὄρη πλὴν οἱ τὰ καπηλεῖα ἔχοντες· ἔμειναν δὲ καὶ οἱ παρὰ τὴν θάλατταν οἰκοῦντες ἐν Σόλοις καὶ ἐν Ἰσοῖς. Εὐάξα δὲ ἡ Συεννέσιος γυνὴ προτέρα Κύρου πέντε ἡμέραις εἰς Ταρσοὺς ἀφίκετο· ἐν δὲ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ὁρέων τῇ εἰς τὸ πεδῖον δύο λόχοι τοῦ Μένωνος στρατεύματος ἀπώλοντο· οἱ μὲν ἔφασαν ἀρπάζοντάς τι κατακοπῆναι ὑπὸ τῶν Κιλικίων, οἱ δὲ ὑπολειφθέντας καὶ οὐ δυναμένους εὐρεῖν τὸ ἄλλο στράτευμα οὐδὲ τὰς ὁδοὺς εἶτα πλανωμένους ἀπολέσθαι· ἦσαν δ' οὖν οὗτοι ἑκατὸν ὀπλίται.

11. Ksenofont, Anabaza, II, 5, 34–37

ἐκ τούτου δὴ οἱ Ἕλληνες ἔθρον ἐπὶ τὰ ὄπλα πάντες ἐκπεπληγμένοι καὶ νομίζοντες αὐτίκα ἤξειν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. οἱ δὲ πάντες μὲν οὐκ ἦλθον, Ἀριαῖος δὲ καὶ Ἀρτάοζος καὶ Μιθραδάτης, οἱ ἦσαν Κύρῳ πιστότατοι· ὁ δὲ τῶν Ἑλλήνων ἐρμηνεὺς ἔφη καὶ τὸν Τισσαφέρνους ἀδελφὸν σὺν αὐτοῖς ὄρᾶν καὶ γινώσκειν· ξυνηκολούθουν δὲ καὶ ἄλλοι Περσῶν τεθωρακισμένοι εἰς τριακοσίους. οὗτοι ἐπεὶ ἐγγὺς ἦσαν, προσελθεῖν ἐκέλευον εἴ τις εἴη τῶν Ἑλλήνων στρατηγὸς ἢ λοχαγός, ἵνα ἀπαγγείλῃσι τὰ παρὰ βασιλέως. μετὰ ταῦτα ἐξῆλθον φυλαττόμενοι τῶν Ἑλλήνων στρατηγοὶ μὲν Κλεάνωρ Ὀρχομένιος καὶ Σοφαίνετος Στυμφάλιος, ξὺν αὐτοῖς δὲ Ξενοφῶν Ἀθηναῖος, ὅπως μάθοι τὰ περὶ Προξένου· Χειρίσοφος δὲ ἐτύγχανεν ἀπὼν ἐν κώμῃ τινὶ ξὺν ἄλλοις ἐπισιτιζομένοις.

12. Lukijan, Hermotim, 16 – 17

ΕΡΜΟΤΙΜΟΣ

Οὐ μόνον τοῦτο, ὦ Λυκῖνε, ἀλλὰ καὶ ἤκουον ἀπάντων λεγόντων ὥς οἱ μὲν Ἐπικούρειοι γλυκύθυμοι καὶ φιλήδοноὶ εἰσιν, οἱ Περιπατητικοὶ δὲ φιλόπλουτοι καὶ ἐριστικοὶ τινες, οἱ Πλατωνικοὶ δὲ τετύφωνται καὶ φιλόδοξοί εἰσι, περὶ δὲ τῶν Στωϊκῶν πολλοὶ ἔφασκον ὅτι ἀνδρώδεις καὶ πάντα γινώσκουσιν καὶ ὅτι ὁ ταύτην ἰὼν τὴν ὁδὸν μόνος βασιλεύς, μόνος πλούσιος, μόνος σοφὸς καὶ συνόλως ἅπαντα.

ΛΥΚΙΝΟΣ

Ἐλεγον δὲ ταῦτα πρὸς σὲ ἄλλοι δηλαδὴ περὶ αὐτῶν. οὐ γὰρ δὴ ἐκείνοις ἂν αὐτοῖς ἐπίστευσας ἐπαινοῦσι τὰ αὐτῶν.

ΕΡΜΟΤΙΜΟΣ

Οὐδαμῶς, ἀλλὰ οἱ ἄλλοι ἔλεγον.

ΛΥΚΙΝΟΣ

Οἱ μὲν δὴ ἀντίδοξοι οὐκ ἔλεγον ὥς τὸ εἰκός.

ΕΡΜΟΤΙΜΟΣ

Οὐ γάρ.

ΛΥΚΙΝΟΣ

Οἱ δ' ἄρα ἰδιῶται ταῦτα ἔλεγον.

ΕΡΜΟΤΙΜΟΣ

Καὶ μάλα.

ΛΥΚΙΝΟΣ

Ὁρᾷς ὅπως αὐθις ἐξαπατᾷς με καὶ οὐ λέγεις
τὰληθές. ἀλλ' οἶμι Μαργίτη διαλέγεσθαί τινι, ὥς
πιστεῦσαι ὅτι Ἑρμότιμος, ἀνὴρ συνετός, ἔτη τότε
γεγονῶς τετταράκοντα, περὶ φιλοσοφίας καὶ φιλο-
σόφων ἀνδρῶν τοῖς ιδιώταις ἐπίστευσεν καὶ κατὰ
τὰ ὑπ' ἐκείνων λεγόμενα ἐποιεῖτο τὴν αἵρεσιν τῶν
κρειττόνων. οὐ γὰρ ἀξιῶ πιστεῦσαί σοι τοιαῦ-
τα λέγοντι.

13. Novi zavjet, Evanđelje po Luki, 4, 1–8

Ἰησοῦς δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου υπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἦγετο ἐν τῷ
πνεύματι ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ διαβόλου. καὶ
οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ συντελεσθεισῶν αὐτῶν ἐπεΐνασεν.
Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ διάβολος, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται ἄρτος.
καὶ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Γέγραπται ὅτι Οὐκ ἐπ' ἄρτι μόνῳ ζήσεται ὁ
ἄνθρωπος.

Καὶ ἀναγαγὼν αὐτὸν ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης ἐν στιγμῇ
χρόνου· καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος, Σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν καὶ
τὴν δόξαν αὐτῶν, ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται καὶ ᾧ ἐὰν θέλω δίδωμι αὐτήν· σὺ οὖν ἐὰν
προσκυνήσῃς ἐνώπιον ἐμοῦ, ἔσται σοῦ πᾶσα. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ,
Γέγραπται, Κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.

14. Pauzanija, Vodič po Grčkoj, I, 20.3

τοῦ Διονύσου δὲ ἐστὶ πρὸς τῷ θεάτρῳ τὸ ἀρχαιότατον ἱερόν· δύο δὲ εἰσὶν ἐντὸς
τοῦ περιβόλου ναοὶ καὶ Διόνυσοι, ὃ τε Ἑλευθερεὺς καὶ ὃν Ἀλκαμένης ἐποίησεν
ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ. γραφαὶ δὲ αὐτόθι Διόνυσός ἐστιν ἀνάγων Ἥφαιστον ἐς
οὐρανόν· λέγεται δὲ καὶ τάδε ὑπὸ Ἑλλήνων, ὥς Ἥρα ῥίψαι γενόμενον Ἥφαιστον,
ὁ δὲ οἱ μνησικακῶν πέμψαι δῶρον χρυσοῦν θρόνον ἀφανεῖς δεσμοὺς ἔχοντα, καὶ
τὴν μὲν ἐπεὶ τε ἐκαθέζετο δεδέσθαι, θεῶν δὲ τῶν μὲν ἄλλων οὐδενὶ τὸν Ἥφαιστον
ἐθέλιν πείθεσθαι, Διόνυσος δὲ— μάλιστα γὰρ ἐς τοῦτον πιστὰ ἦν Ἥφαιστῳ—
μεθύσας αὐτὸν ἐς οὐρανὸν ἤγαγε· ταῦτά τε δὴ γεγραμμένα εἰσὶ καὶ Πενθεὺς καὶ
Λυκοῦργος ὧν ἐς Διόνυσον ὕβρισαν διδόντες δίκας, Ἀριάδνη δὲ καθεύδουσα καὶ
Θησεὺς ἀναγόμενος καὶ Διόνυσος ἦκων ἐς τῆς Ἀριάδνης τὴν ἀρπαγὴν.

15. Platon, *Eutifron*, 13e10–14b7

ΣΩ. Εἰπέ δὴ πρὸς Διὸς τί ποτέ ἐστιν ἐκεῖνο τὸ πάγκα-
λον ἔργον ὃ οἱ θεοὶ ἀπεργάζονται ἡμῖν ὑπηρέταις χρώμενοι;

ΕΥΘ. Πολλὰ καὶ καλὰ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Καὶ γὰρ οἱ στρατηγοί, ὦ φίλε· ἀλλ' ὅμως τὸ κεφά-
λαιον αὐτῶν ῥαδίως ἂν εἴποις, ὅτι νίκην ἐν τῷ πολέμῳ
ἀπεργάζονται ἢ οὐ;

ΕΥΘ. Πῶς δ' οὐ;

ΣΩ. Πολλὰ δέ γ', οἶμαι, καὶ καλὰ καὶ οἱ γεωργοί· ἀλλ'
ὅμως τὸ κεφάλαιον αὐτῶν ἐστιν τῆς ἀπεργασίας ἢ ἐκ τῆς
γῆς τροφή.

ΕΥΘ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Τί δὲ δὴ τῶν πολλῶν καὶ καλῶν ἃ οἱ θεοὶ ἀπεργά-
ζονται; τί τὸ κεφάλαιόν ἐστι τῆς ἐργασίας;

ΕΥΘ. Καὶ ὀλίγον σοι πρότερον εἶπον, ὦ Σώκρατες, ὅτι
πλείονος ἔργου ἐστὶν ἀκριβῶς πάντα ταῦτα ὥς ἔχει μαθεῖν·
τόδε μέντοι σοι ἀπλῶς λέγω, ὅτι ἐὰν μὲν κεχαρισμένα τις
ἐπίστηται τοῖς θεοῖς λέγειν τε καὶ πράττειν εὐχόμενός τε
καὶ θύων, ταῦτ' ἐστὶ τὰ ὅσια, καὶ σῶζει τὰ τοιαῦτα τοὺς τε
ιδίους οἴκους καὶ τὰ κοινὰ τῶν πόλεων· τὰ δ' ἐναντία τῶν
κεχαρισμένων ἀσεβῇ, ἃ δὴ καὶ ἀνατρέπει ἅπαντα καὶ
ἀπόλλυσιν.

16. Sofoklo, *Filoktet*, 54–69

ΟΔ. Τὴν Φιλοκτῆτου σε δεῖ

ψυχὴν ὅπως λόγοισιν ἐκκλέψεις λέγων.

55

Ὅταν σ' ἐρωτᾷ τίς τε καὶ πόθεν πάρει,
λέγειν Ἀχιλλέως παῖς· τόδ' οὐχὶ κλεπτέον·
πλεῖς δ' ὥς πρὸς οἶκον, ἐκλιπὼν τὸ ναυτικὸν
στράτευμ' Ἀχαιῶν, ἔχθος ἐχθήρας μέγα,
οἷ σ' ἐν λιταῖς στείλαντες ἐξ οἴκων μολεῖν,
μόνην ἔχοντες τήνδ' ἄλωσιν Ἰλίου,
οὐκ ἠξίωσαν τῶν Ἀχιλλείων ὅπλων
ἐλθόντι δοῦναι κυρίως αἰτουμένῳ,
ἀλλ' αὐτ' Ὀδυσσεὶ παρέδωσαν, λέγων ὅς' ἂν
θέλης καθ' ἡμῶν ἔσχατ' ἐσχάτων κακά·
τούτῳ γὰρ οὐδέν μ' ἀλγυνεῖς· εἰ δ' ἐργάσῃ
μὴ ταῦτα, λύπην πᾶσιν Ἀργείοις βαλεῖς·
εἰ γὰρ τὰ τοῦδε τόξα μὴ ληφθήσεται,
οὐκ ἐστὶ πέρσαι σοι τὸ Δαρδάνου πέδον.

60

65

Preporučena literatura za pristupnike

- Dukat, *Gramatika grčkog jezika*, Školska knjiga, Zagreb, 1983.
- Martinić-Jerčić, Matković, Gjurašin, *Prometej Mythos 1*, Školska knjiga, Zagreb, 2019.
- Martinić-Jerčić, Matković, Gjurašin, *Prometej Epos 2*, Školska knjiga, Zagreb, 2020.
- Martinić-Jerčić, Matković, Gjurašin, *Prometej Logos 3*, Školska knjiga, Zagreb, 2021.
- Martinić-Jerčić, Matković, Gjurašin, Maleš, *Prometej Kosmos 4*, Školska knjiga, Zagreb, 2021.
- Majnarić, Gorski, *Grčko-hrvatski rječnik*, Školska knjiga, Zagreb, 1976.
- Musić, Majnarić, *Gramatika grčkog jezika*, Školska knjiga, Zagreb, 1980.
- Schwab, *Najljepše priče klasične starine*, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1984.
- Zamarovsky, *Junaci antičkih mitova*, Školska knjiga, Zagreb, 1985.

Preporučena literatura za nastavnike

- Der kleine Pauly, *Lexikon der Antike in 5 Bänden*, München, 1979.
- Der neue Pauly, Stuttgart-Weimar, 1996.
- Dictionary of Classical Mythology*, The Penguin, London, 1990.
- Dukat, *Ogledi o grčkoj tragediji*, Izdavački centar Rijeka, Biblioteka Dometi, 1981.
- Dukat, *Homersko pitanje*, Globus, Zagreb, 1987.
- Eshil – Sofoklo – Euripid, *Sabrane grčke tragedije*, Vrhunci civilizacije, Beograd, 1988.
- Herodot, *Povijest*, Matica hrvatska, Zagreb, 2000.
- Historical Atlas of Ancient Greece*, The Penguin, London, 1996.
- Juric, *Grčka – od mitova do antičkih spomenika*, Andromeda, Rijeka, 2001.
- Lesky, *Povijest grčke književnosti*, Golden marketing, Zagreb, 2001.
- Musić, *Nacrt grčkih i rimskih starina*, Ex libris, Zagreb, 2002.
- Olalla, *Mitološki atlas Grčke*, Golden marketing, Zagreb, 2007.
- Povijest svjetske književnosti*, II. dio, Mladost, Zagreb, 1977.
- Schein, *Smrtni junak*, Globus, Zagreb, 1989.
- The Oxford Concise Companion to Classical Literature*, Oxford, 1993.
- The Oxford Companion to Classical Civilization*, Oxford, 1998.
- The Oxford Classical Dictionary*, Oxford, 1996.
- Sironić, *Rasprave o helenskoj književnosti*, Matica hrvatska, Zagreb, 1997.
- Škiljan, *Leksikon antičkih autora*, Latina & Graeca, Zagreb, 1996.

Škiljan, *Leksikon antičkih termina*, Latina & Graeca, Zagreb, 2003.

Zaninović, *Od Helena do Hrvata*, Školska knjiga, Zagreb, 1996.

Zamarovsky, *Otkriće Troje*, Globus, Zagreb, 1965.

Zamarovsky, *Grčko čudo*, Školska knjiga, Zagreb, 1978.

Korisni linkovi

<http://www.textkit.com/>

<http://www.gottwein.de/>

<http://scaife.perseus.org/>

<http://www.teacheroz.com/greeks.html>

Online rječnici

<http://archimedes.fas.harvard.edu/pollux/>

<https://logeion.uchicago.edu/lexidium>

Književnost

<https://www.ancient-literature.com/>

http://www.greek-language.gr/greekLang/ancient_greek/index.html

Homer, komentari

<https://ahcip.chs.harvard.edu/>

<https://homer.library.northwestern.edu/>

DODATCI

VOKABULAR

Vokabular koji se nalazi u katalogu ne temelji se na propisanim tekstovima, već je leksička jezgra koja pristupnicima može poslužiti kao podsjetnik i osnova za proširivanje vlastitoga vokabulara. Kriterij za uvrštavanje pojedinih riječi bio je učestalost i važnost korištenja tih riječi u nastavi.

A

ἄμβροτος 3 i 2 (=ἄβροτος)	besmrtn	αἰ	uvijek
ἀγαθός 3	dobar, čestit	ἀήρ, ἄερος, ἡ	zrak
ἄγαλμα, ατος, τό	nakit; ponos; kip	ἀθάνατος 2	besmrtn
ἀγαπάω	voljeti	ἄθλος, ου, ό	borba, nadmetanje; muka
ἀγάπη, ης, ἡ	ljubav	ἀθροίζω	skupljati
ἀγγέλλω	javljati	αἰθήρ, ἔρος, ἡ	eter; nebo; zrak
ἄγγελος, ου, ό	glasnik	αἷμα, ατος, τό	krv
ἀγείρω	skupljati; sazivati	αἶξ, αἰγός, ἡ/ό	koza; jarac
ἄγκυρα, ας, ἡ	sidro	αἰρέω	uzeti, uhvatiti
ἀγορά, ᾱς, ἡ	skupština, trg	αἰσθάνομαι	opaziti, osjetiti
ἀγορεύω	javno govoriti	αἰσχρός 3	ružan, sramotan
ἀγρός, οῦ, ό	polje	αἰτέω	moliti, tražiti
ἄγω	voditi	αἰτία, ας, ἡ	uzrok, krivnja
ἄγων, ὠνος, ό	igra, natjecanje	ἄκοντίζω	bacati koplje
ἀγωνίζομαι	natjecati se, boriti se	ἀκούω	slušati
ἀδελφός, οῦ, ό	brat	ἀκρόπολις, εως, ἡ	gornji grad, tvrđava
ἀδικέω	činiti krivo; biti krivac	ἄκρος 3	višnji, gornji, krajnji
ἀδικία, ας, ἡ	nepravda	ἄλγεινός 3	bolan, mučan
ᾄδω	pjevati	ἄλγος, ους, τό	bol

ἀλήθεια, ας, ή	istina	ἀπορία, ας, ή	neprilika
ἀληθεύω	govoriti istinu	ἀργυρότοξος 2	srebrnoluk, Apolonov epitet
ἀληθής 2	istinit	ἀργυροῦς, ᾧ, οῦν	srebrn
ἀλλά	ali, nego	ἀρετή, ἥς, ή	vrlina, hrabrost
ἄλλος, η, ο	drugi	ἀρμονία, ας, ή	veza, spajanje; sklad
ἄλοχος, ου, ή	supruga, žena	ἀρχή, ἥς, ή	početak, vlast; pokrajina
ἁμαρτάνω	promašiti; pogriješiti	ἄρχω	počinjati, vladati, zapovijedati
ἁμαρτία, ας, ή	pogreška, grijeh	ἄρχων, οντος, ό	zapovjednik
ἀμείβομαι	promijeniti; odgovarati	ἀσπίς, ίδος, ή	štit
ἄμπελος, ου, ή	vinova loza	ἄστν, εος, τό	grad (osobito Atenu)
ἀμφίπολος, ου, ή	sluškinja	ἀτιμάζω	sramotiti, prezirati, ne štovati
ἀνά (+ ak.)	uz, po	αὐγή, ἥς, ή	zraka (Sunca)
ἀναβαίνω	uzlaziti, penjati se	αὐλός, οῦ, ό	frula, svirala
ἀνάβασις, εως, ή	uspon	αὐξάνω	povećavati
ἀνάγκη, ης, ή	nužda, sila; sudbina	αὐτόματος 2	koji se sam od sebe pokreće
ἄναξ, ἄνακτος, ό	vladar	αὐτός, ή, ό	sam, isti, on (u kosim padežima)
ἀνάττω	vladati	ἀφικνέομαι	stići
ἀνδρεία, ας, ή	hrabrost	ἄφρων 2	nerazuman, lud
ἀνδρεῖος 3	muževan, hrabar		
ἄνεμος, ου, ό	vjetar		
ἀνήρ, ἀνδρός, ό	muž, čovjek, junak		
ἄνθος, ους, τό	cvijet		
ἄνθρωπος, ου, ό	čovjek		
ἄξιος 3	vrijedan, dostojan		
ἁοιδός, οῦ, ό	pjevač		
ἀπό (+ gen.)	od		
ἀποθνήσκω	umirati		
ἄποινα, ων, τά	otkupnina		
		B	
		βαθύς, εῖα, ύ	dubok
		βαίνω	ići, koraćati, stupati
		βάλλω	bacati
		βάρβαρος 2	negrički, barbarski

βαρύς, εἶα, ύ	težak	γάρ	naime, jer
βασιλεία, ας, ή	kraljevina, kraljevska vlast	γελάω	smijati se
βασιλεύς, έως, ό	kralj	γένεσις, έως, ή	postanak, rođenje
βασιλεύω (+ gen.)	kraljevati, vladati	γένος, ους, τό	rod, pleme
βία, ας, ή	sila	γεραιός 3	star; supst. starac
βιβλίον, ου, τό	knjiga	γέρον, οντος, ό	starac
βίβλος, ου, ή	knjiga	γή, ής, ή	zemlja
βίος, ου, ό	život	γίγας, αντος, ό	div
βλάπτω	škoditi, štetiti	γίγνομαι	postajati, biti
βλέπω	gledati	γιγνώσκω	poznavati, spoznavati
βοάω	zvati	γλαυκῶπις, ιδος, ή	sovooka, sjajnooka; epitet za Atenu
βουλεύω	vijećati, savjetovati; med. odlučivati	γλαῦξ, κόσ, ή	sova
βουλή, ής, ή	savjet, dogovor, odluka; vijeće	γλυκύς, εἶα, ύ	sladak
βούλομαι	htjeti, željeti	γλῶττα, ης, ή	jezik
βοῦς, βοός, ό ή	govedo	γνώμη, ης, ή	mišljenje, odluka
βοῶπις, ιδος, ή	volooka, epitet za Heru	γονεύς, έως, ό	roditelj
βραδύς, εἶα, ύ	spor	γόνυ, γόνατος, τό	koljeno
βραχύς, εἶα, ύ	kratak	γράμμα, ατος, τό	slovo; knjiga; pl. književnost, čitanje i pisanje
βροτός 3	smrtan; supst. smrtnik	γραμματική, ής, ή	gramatika
βωμός, οῦ, ό	žrtvenik	γράφω	pisati
		γυμνάζω	vježbati
		γυμνάσιον, ου, τό	vježbalište
		γυμνός 3	gol; oskudno odjeven
		γυνή, γυναικός, ή	žena
		γύψ, γυπός, ό	jastreb
Γ			
γάλα, γάλακτος, τό	mlijeko		
γαμέω	ženiti se		
γάμος, ου, ό	svadba, brak		

Δ

δαίμων, ονος, ό	božanstvo, zloduh	διθύραμβος, ου, ό	ditiramb, korska pjesma u čast Dioniza
δάφνη, ης, ή	lovor	δίκαιος 3	pravedan
δέ	a, ali, no	δίκη, ης, ή	pravda
δει	treba	διος 3	bogolik; božanski; častan
δείδω	plašiti se	διώκω	(pro)goniti
δείκνυμι	pokazivati	δοκέω	misлити
δεινός 3	strašan	δοκεῖ μοι	čini mi se
δελφίς, ἱνος, ό	dupin	δόξα, ης, ή	misao, glas, slava
δένδρον, ου, τό	drvo	δόρυ, δόρατος, τό	koplje
δεξιός 3	desni	δουλεύω	robovati
δέρμα, ατος, τό	koža	δοῦλος, ου, ό	rob, sluga
δεσμός, ου, ό	uže, pl. okovi	δουλόω	zarobiti
δεσμώνης, ου, ό	zarobljenik; (kao pridjev) svezan, okovan	δρᾶμα, ατος, τό	djelo, čin; drama
δεσπότης, ου, ό	gospodar	δρόμος, ου, ό	trčanje, utrka
δέχομαι	primati	δύναμαι	moći
δημοκρατία, ας, ή	vlast naroda	δύναμις, εως, ή	silа, snaga, moć
δημος, ου, ό	zemlja, narod	δῶμα, ατος, τό	stan, kuća, dom
διά (+ gen.)	kroz, preko; (+ ak.) zbog	δῶρον, ου, τό	dar
διάδοχος, ου, ό	nasljednik, zamjenik		
διαφθείρω	uništavati, pustošiti		
διδάσκαλος, ου, ό	učitelj		
διδάσκω	poučavati		
δίδωμι	davati		

Ε

ἔαθ, ἔαρος, τό	proljeće
ἔάω	dopustiti
ἐγείρω	buditi
ἐγώ	ja
ἐθέλω/θέλω	željeti
ἔθνος, ους, τό	narod

ἔθος, ους, τό	običaj	ἐπίσταμαι	znati
εἶδος, ους, τό	lik, oblik, ideja	ἐπιστήμη, ης, ἡ	znanje
εἶδωλον, ου, τό	lik, prilika, prikaza	ἔπομαι	slijediti
εἰμί	biti	ἔπος, ους, τό	riječ, govor, pjesma
εἶμι	ići ću	ἐράω (+ gen.)	voljeti
εἰρήνη, ης, ἡ	mir	ἐργάζομαι	raditi, činiti
εἰς	(+ ak.) u, na, za	ἔργον, ου, τό	djelo, posao
ἐκ	(+ gen.) iz	ἔρις, ἰδος, ἡ	srdžba, ljutnja, bijes
ἐκατόμβη, ης, ἡ	svečana žrtva	ἐρμηνεύς, ἑως, ὁ	vjesnik, glasnik
ἐκεῖνος, η, ο	onaj, ona, ono	ἐρυθρός 3	crven
ἐκηβόλος, 2	dalekometni, epitet za Apolona	ἔρχομαι	dolaziti, ići
ἐλαία, ας, ἡ	maslina	ἔρως, ωτος, ὁ	želja, ljubav
ἐλαύνω	goniti; jahati; hodati, ići	ἐρωτάω	pitati
ἐλαφος, ου, ὁ/ἡ	jelen, košuta	ἔσοδος, ου, ἡ	ulaz
ἐλευθερία, ας, ἡ	sloboda	ἐταῖρος, ου, ὁ	drug, prijatelj
ἐλέφας, αντος, ὁ	slon	ἕτερος 3	drugi (od dvojice)
ἐλπίς, ἰδος, ἡ	nada, pouzdanje	ἔτος, ους, τό	godina
ἐμός 3	moj	εὖ	dobro, valjano
ἐν (+dat)	u, na, o, po	εὐγενής 2	plemenit
ἔξοδος, ου, ἡ	izlaz; eksod, izlazna pjesma kora u tragediji	εὐδαιμονία, ας, ἡ	sreća, blaženstvo
ἐπεισόδιον, ου, τό	epizodij, dio tragedije (odgovara činovima)	εὐδαίμων, ον	sretan
ἐπί (+ gen.)	na, kod, uz, (+ dat.) na, pri, kod; (+ ak.) na, protiv, za	εὐρίσκω	nalaziti, otkrivati
		εὐχομαι	moliti
		εὐώνυμος 2	lijevi
		ἐχθρός 3	neprijateljski, mrzak
		ἔχω	imati, držati
		ἔως, ἕω, ἡ	zora

Z

ζάω	živjeti
ζεύγνυμι	ujarmiti
ζωή, ἥς, ἡ	život
ζώνη, ης, ἡ	pojas
ζῷον, ου, τό	životinja

H

ἡβη, ης, ἡ	mladost
ἡγεμών, όνος, ό	vođa, zapovjednik
ἡγέομαι	predvoditi, voditi; misliti
ἡγέομαι	voditi, biti vođa
ἡδῆ	već
ἡδονή, ἥς, ἡ	naslada, radost
ἡδύς, εἶα, ύ	ugodan
ἦκω	došao sam, ovdje sam
ἥλιος, ίου, ό	Sunce
ἡμεῖς	mi
ἡμέρα, ας, ἡ	dan
ἡμέτερος 3	naš
ἥρως, ἥρωος, ό	heroj, junak

Θ

θάλαμος, ου, ό	ležaj, spavaonica
θάλαττα, ης, ἡ	more
θάνατος, ου, ό	smrt
θάπτω	sahranjivati

θαῦμα, ατος, τό	čudo
θαυμάζω (+ ak.)	čuditi se, diviti se
θεά, ᾱς, ἡ	božica
θεάομαι	gledati
θέατρον, ου, τό	kazalište, gledalište
θεός, οὔ, ό	bog
θεραπεύω	njegovati, liječiti, štovati
θερμός 3	vruć, topao
θέρος, ους, τό	ljeto
θέω	trčati
θήρ, θηρός, ό / θηρίον, ίου τό	zvijer, životinja
θηράω / θηρεύω	loviti
θησαυρός, οὔ, ό	blago
θνήσκω	umirati
θνητός 3	smrtan
θρίξ, τριχός, ἡ	dlaka, kosa
θυγάτηρ, τρός, ἡ	kćer
θυμός, οὔ, ό	srce, duša
θύω	žrtvovati
θώραξ, ακος, ό	oklop

I

ιατρός, οὔ, ό	liječnik
ἴδιος 3	vlastit
ἱερεύς, έως, ό	svećenik
ἱερός 3	svet
ἱῆμι	slati

ἰκάνω/ἴκω	dolaziti	καρπός, οὔ, ὁ	plod
ἰκετεύω	biti pobjegar	κασίγνητος 3	bratski, supst. brat, sestra
ἰκέτις, ἴδος, ἡ / ἰκέτης, ου, ὁ	pobjegar	κατά (+ gen.)	sa, dolje, niz; (+ ak.) kroz, prema, duž
ἴνα	da (namjerni veznik)		
ἵππεύς, ἑως, ὁ	konjanik, vitez	καταβαίνω	silaziti
ἵππος, ου, ὁ/ἡ	konj, kobila	κατάβασις, εως, ἡ	silazak
ἴσος 3	jednak, isti	κατάλογος, ου, ὁ	popis, imenik
ἵστημι	staviti	κέαρ, κέαρως, τό/κῆρ, κῆρος, τό	srce
ἱστορία, ας, ἡ	istraživanje, povijest	κεῖμαι	ležati
ἰχθύς, ὕος, ὁ	riba	κελεύω	zapovijedati
K			
καθαίρω	čistiti, prati	κενός 3	prazan
κάθαρσις, εως, ἡ	katarza, pročišćenje	κέρας, ως, τό	rog; krilo vojske
κάθημαι/ καθίζομαι	sjediti	κεφαλή, ἥς, ἡ	glava
καί	i, pa	κήρυξ, υκος, ὁ	glasnik
καιρός, οὔ, ὁ	prava, mjera, zgodan čas	κιθάρα, ας, ἡ	kitara, žičani instrument
καίω	paliti	κιθαρωδός, οὔ, ὁ	kitarač, pjevač uz kitaru
κακός 3	loš, zao	κινδυνεύω	izlagati se opasnosti
κάλαμος, ου, ὁ	trska	κίνδυνος, ου, ὁ	opasnost
καλέω	zvati	κινέω	pokretati; micati
κάλλος, ους, τό	ljepota	κίω	ići
καλός 3	lijep	κλαίω	plakati
καλύπτω	pokrivati, zastirati	κλεινός 3	slavan
κάματος, ου, ὁ	umor, muka	κλέος, ους, τό	slava
κάμηλος, ου, ὁ/ἡ	deva	κλέπτω	krasti
καρδία, ας, ἡ	srce	κνημίς, ἴδος, ἡ	nazuvak
		κοινός 3	zajednički

κόμη, ης, ή	kosa	λανθάνω	biti skriven
κόπτω	udarati, tući, posjeći, ubiti	λαός, οὔ, ό	narod
κόραξ, ακος, ό	gavran	λέγω	govoriti, pričati
κόρη, -ης, ή	djevojka	λείπω	ostavljati
κορυθαίολος 2	sjajnošljemac, Hektorov epitet	λευκός 3	bijel
κόρυς, υθος, ή	kaciga s perjanicom	λευκώλενος 2	bjeloruk, epitet Here i Perzefone
κοσμέω	ukrasiti, urediti	λέων, οντος, ό	lav
κόσμος, ου, ό	raspored, red, nakit	λιμήν, ένος, ό	luka
κράνος, ους, τό	kaciga	λόγος, ου, ό	riječ, govor
κρατήρ, ήρος, ό	vrč; kotlina, krater	λοιμός, οὔ, ό	kuga
κράτος, ους, τό	snaga	λούω	prati, kupati
κρίνω	prosuditi, suditi	λύκος, ου, ό	vuk
κριτής, οὔ, ό	sudac	λυπέω	žalostiti; (med.) tugovati
κρύπτω	sakrivati	λύπη, ης, ή	tuga
κτάομαι	stjecati	λύω	odriješiti, osloboditi
κτείνω	ubijati		
κτημα, ατος, τό	imetak; pl. blago		
κύκλος, ου, ό	krug	μάθημα, ατος, τό	nauk, znanje, učenje
κύριος, ου, ό	gospodar, gospodin	μαθητής, οὔ, ό	učenik
κύων, κυνός, ό/ή	pas, kuja	μακρός 3	dug
κώμη, ης, ή	selo	μάλα	vrlo, veoma, rado
κωμωδία, ας, ή	komedija, vesela igra	μανθάνω	učiti
λαβύρινθος, ου, ό	labirint	μάντις, εως, ό	vrač
λαμβάνω	uzimati, primati	μάρτυς, υρος, ό/ή	svjedok
λαμπάς, άδος, ή	baklja, svjetiljka	μάχαιρα, ας, ή	mač
λαμπρός 3	sjajan	μάχη, ης, ή	bitka
		μάχομαι	boriti se

μικρός 3	malen
μέγαρον, ου, τό	dvorana, soba; svetište (u hramu)
μέγας, μεγάλη, μέγα	velik
μείγνυμι	miješati
μέλας, μέλαινα, μέλαν	crn
μέλιττα, ης, ή	pčela
μέλος, ους τό	(lirska) pjesma, napjev
μένω	ostajati, čekati
μέσος 3	srednji
μετά	(+ gen.) sa; (+ dat.) među; (+ ak.) poslije, iza
μέτρον, ου, τό	mjera
μέτωπον, ου, τό	čelo
μή	ne, da ne
μῆνις, ιος, ή	srdžba
μήτηρ, τρός, ή	majka
μηχανή, ης, ή / μηχάνημα, ατος, τό	izum, stroj
μιμνήσκω	(med.) sjećati se
μισέω	mrziti
μνήμη, ης, ή	pamćenje, spomen, sjećanje
μοῖρα, ας, ή	sudbina; dio
μόνος 3	jedini, sam
μορφή, ης, ή	oblik
μῦθος, ου, ό	mit, priča
μῦς, μύός, ό	miš

N

ναίω	stanovati
ναυμαχία, ας, ή	pomorska bitka
ναῦς, νεώς, ή	lađa
ναύτης, ου, ό	mornar
νεανίας, ου, ό	mladić
νεκρός 3	mrtav, supst. mrtvac
νέμω	dijeliti
νέος 3	mlad, nov
νεφέλη, ης, ή	oblak
νήσος, ου, ή	otok
νικάω	pobijediti, biti pobjednik
νίκη, ης, ή	pobjeda
νοέω	misлити
νομίζω	smatrati, običavati
νόμος, ου, ό	zakon, običaj
νόσος, ου, ή	bolest
νόστος, ου, ό	povratak
νοῦς, νοῦ, ό	pamet, mišljenje
νῦν	sada
νύξ, νυκτός, ή	noć

Ξ

ξενία, ας, ή	gostoprimstvo
ξένος 3	tuđ, stran; supst. stranac, gost
ξίφος, ους, τό	mač

O

ὅδε, ἥδε, τόδε	ovaj, ova, ovo	ὀρθός 3	uspravan
ὁδός, οὗ, ἡ	put	ὀρμάω	kretati, tjerati
ὁδούς, ὄντος, ὁ	zub	ὄρνις, ιθος, ὁ/ἡ	ptica
οἶδα	znati	ὄρος, οὐς, τό	brdo, planina
οἰκεῖος 3	kućni, vlastit	ὀρχήστρα, ας, ἡ	orhestra, dio kazališta
οἰκέω	stanovati	ὅς, ἥ, ὅ	koji, koja, koje
οἰκία, ας, ἡ	kuća	ὅσος 3	kolik
οἶκος, ου, ὁ	kuća	ὀστοῦν, οὗ, τό	kost
οἶνος, ου, ὁ	vino	ὅτε	kad
οἶς, οἴος, ὁ/ἡ	ovca	ὅτι	da
οἶχομαι	otići, otputovati	οὐ (οὐκ, οὐχ/ί/)	ne
οἶω, οἶομαι	misлити	οὐδείς, -μία, -έν	nijedan
οἰωνός, οὗ, ὁ	ptica (grabežljivica – jastreb, orao)	οὖν	dakle, stoga
ὄλεθρος, ου, ὁ	propast	οὐρανός, οὗ, ὁ	nebo
ὀλίγος 3	malen	οὖς, ὠτός, τό	uho
ὄλλυμι	upropaštavati, kvariti	οὗτος, αὕτη, τοῦτο	taj, ta, to
ὄλος 3	čitav	ὀφθαλμός, οὗ, ὁ	oko
ὁμοῖος 3	jednak	ὄψις, εως, ἡ	gledanje, vid, oko
ὁμολογέω	slagati se		
ὄνειρος, ου, ὁ	san		
ὄνομα, ατος, τό	ime		
ὀνομάζω	nazivati		
ὀνομαστός 3	znamenit		
ὀπλίτης, ου, ὁ	hoplit, teško naoružani pješak		
ὄπλον, ου, τό	oružje		
ὀράω	gledati		

Π

παιδαγωγός, ου, ὁ	pedagog, odgojitelj
παιδεία, ας, ἡ	odgoj
παιδεύω	odgajati
παίζω	igrati se
παῖς, παιδός, ὁ/ἡ	dijete, dječak, djevojčica
παλαιός 3	star
πάνδημος 2	javni, opći, narodni

παρά (+ dat.), (+ ak.)	uz, pokraj	πλουτίζω	obogatiti
παρασάγγης, ου, ό	perzijska milja – 5,5 km	πλουῖτος, ου, ό	bogatstvo
παρασκευάζω	pripremati	πνέω	puhati, disati
πάρειμι	biti prisutan	ποδάριος 2	brzonogi, Ahilejev epitet
παρελαύνω	prevaliti	ποιέω	činiti
παρέχω	pružati, dati	ποιητής, ου, ό	pjesnik
παρθένος, ου, ή	djevica, djevojka	ποικίλος 3	šaren
πάροδος, ου, ή	paroda, ulazna pjesma kora u tragediji	πολεμέω	ratovati
πᾶς, πᾶσα, πᾶν	sav, svaki	πολέμιος, ου, ό	neprijatelj
πάσχω	trpjeti	πόλεμος, ου, ό	rat
πατήρ, πατρός, ό	otac	πόλις, εως, ή	grad, država
πατρίς, ίδος, ή	domovina	πολίτης, ου, ό	građanin
παύω	prestati	πολυμήχανος 2	domišljat
πεδίων, ίου, τό	ravnica	πολύς, πολλή, πολύ	mnogi
πείθω	nagovarati, uvjeravati; med. slušati, pokoravati se	πολύτροπος 2	lukav, okretan, vješt
πέμπω	slati	πολύφρων, ονος, ό	mudar, vrlo razborit
πέρθω	razarati	πόνος, ου, ό	posao, napor
περί (+ gen.), (+ dat.)	oko, o	πορεύομαι	putovati
πέτρα, ας, ή	stijena	ποταμός, ου, ό	rijeka
πικρός 3	gorak	πότνια, ας, ή	gospođa, gospa, gospodarica
πίνω	piti	πούς, ποδός, ό	noga
πίπτω	padati, poginuti	πρᾶγμα, ατος, τό	djelo, posao
πιστεύω	vjerovati	πράττω	činiti, raditi
πλέω	ploviti	πρέσβυς, ό	star
πλοῖον, ου, τό	splav, brod	προδότης, ου, ό	izdajnik
		πρόλογος, ου, ό	prolog, uvodni dio tragedije

πρός	(+ dat.) kod, (+ ak.) prema
πρῶτος 3	prvi
πτερόεις, 3	krilat
πτερόν, οὔ, τό	pero, krilo
πῦρ, πυρός, τό	vatra

P

ρέω	teći
ρήτωρ, ορος, ό	govornik
ρίπτω	bacati
ρίς, ρίνός, ή	nos, rilo
ρόδοδάκτυλος, 2	ružoprst, epitet za Zoru (Hώς)
ρόδον, ου, τό	ruža
ρώμη, ης, ή	snaga (tjelesna), sila

Σ

σατράπης, ου, ό	satrap
σαφής 2	jasan
σῆμα, τος, τό	znak
σιγάω	šutjeti
σκηνή, ῆς, ή	šator, pozornica
σκῆπτρον, ου, τό	žezlo
σκοπέω	promatrati, gledati
σός 3	tvoj
σοφία, ας, ή	mudrost
σοφός 3	mudar; supst. mudrac

σπείρω	sijati
σταθμός, οὔ, ό	stanica, postaja
στάσιμον, ου, τό	stazim, stajaća pjesma kora u tragediji
στέλλω	slati
στέργω	voljeti, ljubiti
στέφανος, ου, ό	vijenac
στέφω	ovjenčati
στῆθος, ους, τό	prsa
στήλη, ης, ή	nadgrobni stup
στόμα, ατος, τό	usta
στράτευμα, ατος, τό	vojska
στρατεύω	ratovati
στρατηγέω	biti vojskovođa
στρατηγός, οὔ, ό	vojskovođa
στρατιώτης, ου, ό	vojnik
στρατόπεδον, ου, τό	vojni tabor
στρέφω	okretati
σύ	ti
συμμαχία, ας, ή	savezništvo
σύμμαχος, ου, ό	saveznik, suborac
σύν (+ dat)	s, sa
σφαῖρα, ας, ή	kugla, lopta
σχῆμα, τος, τό	oblik
σχολή, ῆς, ή	mir, dokolica, škola
σώζω	spašavati
σῶμα, ατος, τό	tijelo
σωτήρ, ῆρος, ό	spasitelj
σώφρων 2	mudar, razborit

T

τάλας, τάλαινα, τάλαν	jadan	τράγος, ου, ό	jarac
τάξις, εως, ή	(bojni) red	τραγωδία, ας, ή	tragedija, ozbiljna drama
τάττω	redati	τρέπω	okretati, odbijati
ταῦρος, ου, ό	bik	τρέφω	hraniti
τάφος, ου, ό / ταφή, ής, ή	grob, pogreb	τρέχω	trčati
ταχύς, εἶα, ύ	brz	τριήρης, ους, ή	trijera, trirema, troveslarka
τε	i	τρόπος, οῦ, ό	narav, ćud, karakter
τειχος, ους, τό	zid(ine)	τυγχάνω	postić; dogoditi se
τέκνον, ου, τό	dijete	τύπτω	udarati
τελευτή, ής, ή	završetak, kraj	τύραννος, ου, ό	vladar, silnik
τέμνω	rezati	τυφλός 3	slijep
τέρπω	veselim	τύχη, ης, ή	dogadjaj, sudbina, sreća
τέττιξ, ιρος, ό	cvrčak		
τέχνη, ης, ή	umjetnost, vještina	Υ	
τίθημι	stavljati	ύβρις, εως, ή	obijest
τίκτω	rađati	ύγιής, 2	zdrav, krepak, ljekovit
τιμάω	častiti	ύδωρ, ύδατος, τό	voda
τιμή, ής, ή	čast, cijena	υίός, οῦ, ό	sin
τις, τι	netko, nešto	ύλη, ης, ή	šuma
τίς, τί	tko?, što?	ύμεις	vi
τολμάω	odvažiti se, usuditi se	ύμέτερος, 3	vaš
τομή, ής, ή	rezanje, rez; odsječeni dio	ύμνος, ου, ό	himna, hvalospjev
τόξον, ου, τό	luk, luk i strelice	ύπέρ	(+ gen.) za, preko, iznad, (+ ak.) preko
τόπος, ου, ό	mjesto, prilika	ύπνος, ου, ό	san
τότε	tada		

ὑπό	(+ gen.) od, ispod, radi, (+ dat.) pod	φύλλον, ου, τό	list
		φύσις, εως, ή	priroda, narav
		φυτόν, οὔ, τό	biljka
		φύω	roditi
		φωνέω	govoriti
		φωνή, ής, ή	glas
		φῶς, φωτός, τό	svjetlost
Φ			
φαίνω	pokazivati		
φάλαγξ, γγος, ή	falanga – bojni red		
φάρμακον, ου, τό	lijek, otrov		
φέρω	nositi, podnositi		
φεύγω	bježati		
φημί	govoriti		
φθόνος, ου, ό	zavist		
φιλέω	voljeti		
φιλία, ας, ή	prijateljstvo		
φίλος 3	drag, mio; supst. prijatelj		
φιλοσοφία, ας, ή	filozofija, ljubav prema mudrosti		
φοβέω	plašiti		
φόβος, ου, ό	strah		
φοῖβος 3	sjajan		
φοῖνιξ, ικος, ό/ή	grimizan; (supst.) grimizna boja		
φονεύω	ubiti		
φόνος, -ου, ό	ubojstvo		
φρήν, φρενός, ή	srce, duša, um, razum		
φρονέω	misлити		
φυγή, ής, ή	bijeg		
φύλαξ, -κος, ό	čuvar		
φυλάττω	čuvati		
		Χ	
		χαίρω	radovati se, pozdravljati
		χαλεπός 3	težak
		χαλκοῦς, ή, οὔν	mjeden
		χάρις, ιτος, ή	ljubav, milost
		χειμών, ῶνος, ό	zima, oluja
		χείρ, χειρός, ή	ruka
		χέω	lijevati
		χθών, χθονός, ή	zemlja
		χιτών, ῶνος, ό	hiton – haljina bez rukava; oklop
		χορεύω	plesati
		χορηγός, οὔ, ό	koreg, vođa kora
		χορός, οὔ, ό	kolo, ples, kor
		χράομαι	upotrebljavati, trebati
		χρή	treba
		χρημα, ατος, τό	stvar; pl. imutak, novac
		χρηστός, 3	koristan

χρίω	mazati
χρόνος, ου, ό	vrijeme
χρυσούς, η, οὖν	zlatan
χρῶμα, ατος, τό	boja
χώρα, ας, ή	prostor, mjesto, zemlja
χωρέω	maknuti se, ici
	naprijed

Ψ

ψευδής 2	lažan
ψεύδω	varati; med. lagati
ψήφισμα, τος τό	zaključak
ψυχή, ης, ή	duša

Ω

ὠδή, ης, ή	pjesma
ῥα, ας, ή	doba
ὥς	kako, kao, jer, kad + da (izrično i namjerno)
ὥψ, ὠπός, ό	oko, vid, lice (kod Homera)

IMENA

A

Ἀγαμέμνων, ονος, ό	Agamemnon, mikenski kralj, vođa Grka pod Trojom
Ἀθηνᾶ, ᾶς, ἡ	Atena, božica
Ἀθῆναι, ὦν, αἱ	Atena, grad u Atici
Ἀθηναῖος, 3	atenski; supst. Atenjanin
Αἶας, αντος, ό	Ajant
Αἰδης, ου, ό	Had, bog podzemlja; personifikacija za podzemni svijet
Αἰγεύς, έως, ό	Egej, atenski kralj, otac Tezejev; po njemu je nazvano Egejsko more
Αἴγισθος, ου, ό	Egist, Agamemnonov bratić, s Klitemnestrom ubio Agamemnona
Αἴγυπτος, ου, ἡ	Egipat, zemlja na Nilu
Αἰσχύλος, ου, ό	Eshil, grčki tragičar
Ἀκαδήμεια, ας, ἡ	Akademija, Platonova škola
Ἀλέξανδρος, ου, ό	drugo ime Trojanca Parisa; Aleksandar Makedonski (Veliki)
Ἀλκαῖος, ου, ό	Alkej, lirski pjesnik
Ἀνδρομάχη, ης, ἡ	Andromaha, Hektorova žena
Ἀντιγόνη, ης, ἡ	Antigona, Edipova i Jokastina kći
Ἀπόλλων, ωνος, ό	Apolon, sin Zeusa i Lete, bog proricanja
Ἀργοναῦται, ὦν, οἱ	Argonauti
Ἄργος, ους, τό	Arg, grad u Argolidi
Ἄρης, εως, ό	Ares, bog rata
Ἀριάδνη, ης, ἡ	Arijadna, kretska kraljevna; Minosova kći; pomogla Jazonu da ubije Minotaura i iziđe iz labirinta
Ἀρίων, ονος, ό	Arion, legendarni pjesnik s Lezba
Ἀριστοτέλης, ους, ό	Aristotel, grčki filozof
Ἀρταξέρξης, ου, ό	Artakserkso, Kserksov brat
Ἄρτεμις, ιδος, ἡ	Artemida, božica lova
Ἀστυάναξ, ακτος, ό	Astijanakt, sin Hektora i Andromahe

Ἀσκληπιός, οὔ, ό	Asklepije, bog liječništva
Ἀτρεΐδης, ου, ό	Atrejević, Agamemnon i Menelaj
Ἀττική, ἥς, ἡ	Atika, pokrajina u Grčkoj (s Atenom kao glavnim gradom)
Ἀφροδίτη, ης, ἡ	Afrodita, božica ljubavi i ljepote, Apolonova sestra
Ἀχαιοί, ὦν, οἱ	Ahejci, Grci
Ἀχιλλεύς, έως, ό	Ahilej, sin Peleja i Tetide, vođa Mirmidonaca, najveći grčki junak

B

Βάκχος, ου, ό	Bakho, drugo ime boga Dioniza
Βοιωτία, ας, ἡ	Beotija, pokrajina u sjeverozapadnoj Grčkoj

Δ

Δαναΐδες, ἴδων, αἱ	Danaide, Danajeve kćeri
Δαναοί, ὦν, οἱ	Danajci, Grci
Δαίδαλος, ου, ό	Dedal, atenski arhitekt, graditelj poznatoga labirinta na Kreti
Δαρεΐος, ου, ό	Darije, perzijski kralj
Δελφοί, ὦν, οἱ	Delfi, Apolonovo proročište u pokrajini Fokidi
Δῆλος, ου, ἡ	Del, kikladski otok u Egejskome moru; rodno mjesto Apolona i Artemide
Δημήτηρ, Δήμητρος, ἡ	Demetra, zaštitnica žita, Perzefonina majka
Δημοσθένης, ους, ό	Demosten, grčki govornik
Διομήδης, ους, ό	Diomed, junak pod Trojom
Διώνυσος (Διώνυσος), ου, ό	Dioniz, sin Zeusa i Semele, bog vinove loze; zaštitnik tragedije
Διονύσια, ων, τά	dionizije, svetkovine u čast Dioniza

E

Ἑκάβη, ης, ἡ	Hekaba, Prijamova supruga, trojanska kraljica
Ἑκτωρ, ορος, ό	Hektor, sin Prijama i Hekabe, najveći trojanski junak

Ἑλλάς, ἄδος, ἡ	Grčka
Ἕλλην, ηνος, ὁ	Grk
Ἑλληνικός 3	grčki
Ἑλένη, ης, ἡ	Helena, kći Zeusa i Lede, žena Menelajeva
Ἐπίδαυρος, ου, ἡ	Epidaur, grad u Argolidi sa znamenitim kazalištem
Ἐπιμηθεύς, έως, ὁ	Epimetej, Prometejev brat
Ἑρίς, ιδος, ἡ	Erida, božica srdžbe
Ἑρμῆς, οὔ, ὁ	Hermo, sin Zeusa i Maje, glasnik bogova
Ἔρως, ωτος, ὁ	Eros, bog ljubavi
Ἑτεοκλῆς, -έους, ὁ	Eteoklo, vlastito ime
Ἐφιάλτης, ου, ὁ	Efijalt, izdajica grčke vojske u Bitci kod Termopila
Εὐρυδίκη, ης, ἡ	Euridika, Orfejeva žena
Εὐριπίδης, ου, ὁ	Euripid, grčki tragičar
Εὐρύκλεια, ας, ἡ	Eurikleja, ključarica u Odisejevoj kući
Εὐρώπη, ης, ἡ	Europa, kći Feniksova; djevojka koju je Zeus oteo i odnio na Kretu

Z

Ζεύς, Διός, ὁ	Zeus, vrhovni grčki bog
---------------	-------------------------

H

Ἥλεκτρα, ας, ἡ	Elektra, kći Agamemnona i Klitemnestre
Ἥλιος, ίου, ὁ	Helije, kralj Sunca
Ἥρα, ας, ἡ	Hera, Zeusova sestra i supruga
Ἡρακλῆς, κλέους, ὁ	Heraklo, najveći grčki junak, sin Zeusa i Alkmene
Ἡρόδοτος, ου, ὁ	Herodot, grčki povjesničar
Ἥφαιστος, ου, ὁ	Hefest, sin Zeusa i Here, kovač i oružar bogova
Ἥχώ, οὔς, ἡ	Jeka (personificirana boginja jeke)

Θ

Θεμιστοκλῆς, έους, ὁ	Temistoklo, atenski vojskovođa
----------------------	--------------------------------

Θῆβαι, ὤν, αἰ	Teba, grad u Beotiji
Θησεύς, ἑως, ὁ	Tezej, atenski kralj
Θουκυδίδης, ου, ὁ	Tukidid, grčki povjesničar
Θράκη, ης, ἡ/Θράκιος 3	Trakija, pokrajina u sjevernoj Grčkoj/trački

I

Ίάσων, ονος, ὁ	Jazon, vođa Argonauta
Ἰησοῦς, οὔ, ὁ	Isus
Ἰθάκη, ης, ἡ	Itaka, otok u Jonskome moru, Odisejeva domovina
Ἰλιον, ίου, τό	Ilij, Troja
Ἱππόλυτος, ου, ο	Hipolit, sin Tezejev, Fedrin posinak
Ἰσμήνη, ης, ἡ	Ismena, sestra Antigona
Ἰσσα, ης, ἡ	Vis
Ἰφιγένεια, ας, ἡ	Ifigenija, kći Agamemnona i Klitemnestre

K

Καλυψώ, οὔς, ἡ	Kalipsa, kći Atlantova, nimfa, živjela na otoku Ogigiji
Κάλχας, αντος, ὁ	Kalhant, vrač
Κίρκη, ης, ἡ	Kirka, kći Helija i Perse, nimfa, čarobnica s otoka Eeje
Κλυταιμνήστρα, ας, ἡ	Klitemnestra, Agamemnonova žena
Κνωσός, οὔ, ἡ	Knos
Κρέων, οντος, ὁ	Kreont, kralj Tebe nakon Lajeve smrti
Κρήτη, ης, ἡ	Kreta, otok u Egejskome moru
Κύκλωψ, ωπος, ὁ	Kiklop, jednooki div
Κῦρος, ου, ὁ	Kir, perzijski vladar

Λ

Λαῖος, ἴου, ὁ	Laj, tebanski kralj, Edipov otac
Λέσβος, ου, ἡ	Lezb, otok u Egejskome moru, rodno mjesto Sapfe
Λεωνίδα, ου, ὁ	Leonida, spartanski zapovjednik u Termopilskoj bitci
Λητώ, οὔς, ἡ	Leta, majka Apolona i Artemide

M

Μήδεια, ας, ή	Medeja, Jazonova žena
Μη̃δος, ου, ό	Međanin (Perzijanac)
Μίμνερμος, ου, ό	Mimnermo, elegijski pjesnik
Μίνως, ωος, ό	Minos
Μοῦσα, ης, ή	Muza
Μυκῆναι, ὦν, αί	Mikena, grad u Argolidi, Agamemnonova prijestolnica

N

Νάξος, ου, ή,	Naks, kikladski otok u Egejskome moru; mjesto odakle je Dioniz oteo Arijadnu
Ναυσικάα, ας, ή	Nausikaja, feačka princeza
Νέστωρ, ορος, ό	Nestor, najstariji i najmudriji junak u Trojanskome ratu
Νίκη, ης, ή	Nika, pridjevak Atene

Ξ

Ξενοφῶν, ὦντος, ό	Ksenofont, grčki povjesničar
Ξέρξης, ου, ό	Kserkso, sin Darijev; kralj Perzije

O

Ὅδυσσεύς, έως, ό	Odisej, sin Laertov, kralj Itake
Οἰδίπους, ποδος, ό	Edip, sin Laja i Jokaste, mitski junak
Ὀλυμπος, ου, ό	Olimp, planina u Tesaliji, mitsko sjedište bogova
Ὀλυμπία, ας, ή	Olimpija, grad u Elidi; Zeusovo svetište
Ὅμηρος, ου, ό	Homer, grčki pjesnik
Ὁρέστης, ου, ό	Orest, sin Agamemnona i Klitemnestre

Π

Παλλάς, άδος, ή	Palada (Atena)
Πάρις, ιδος/ιος, ό	Paris, trojanski kraljević

Παρνασσός, οὔ, ό	Parnas, planina u Fokidi (prebivalište Muza)
Πάρος, ου, ή	Par, kikladski otok u Egejskome moru
Παρούσατις, ιδος, ή	Parisatida, žena Darija, perzijskoga kralja
Πάτροκλος, ου, ό	Patroklo, Ahilejev vjerni prijatelj
Περικλῆς, έους, ό	Periklo, atenski državnik
Πηληιάδης, ου, ό	Pelejević, Ahilejev nadimak
Πηνελόπη, ης, ή	Penelopa, Odisejeva vjerna supruga
Πίνδαρος, ου, ό	Pindar, lirski pjesnik
Πλάτων, ωνος, ό	Platon, grčki filozof
Πολύφημος, ου, ό	Polifem, Kiklop
Πολυνείκης, ου, ό	Polinik, Antigonin brat
Ποσειδών, ώνος, ό	Posejdon, bog mora
Πρίαμος, ου, ό	Prijam, trojanski kralj
Προμηθεύς, έως, ό	Prometej
Πρωταγόρας, ου, ό	Protagora, grčki sofist

P

Ῥόδος, ου, ή	Rod, otok u Egejskome moru
Ῥώμη, ης, ή	Rim, grad u Italiji

Σ

Σάμος, ου, ή	Sam, otok u Egejskome moru
Σαπφώ, οὔς, ή	Sapfo, lirska pjesnikinja s Lezba
Σοφοκλῆς, έους, ό	Sofoklo, grčki tragičar
Σπάρτη, ης, ή	Sparta, pokrajina i istoimeni grad u Lakedemonu; prijestolnica Menelajeve
Σικελία, ας, ή	Sicilija
Σωκράτης, ους, ό	Sokrat

T

Τειρεσίας, ου, ό	Tiresija, tebanski vrač
Τηλέμαχος, ου, ό	Telemah, sin Odiseja i Penelope

Τισσαφέρνης, ου, ό

Tisaferno, perzijski satrap

Τροία, ας, ή

Troja

Τρῶες, Τρώων, οί

Trojanci

Τυρταῖος, ου, ό

Tirtej, elegijski pjesnik

Φ

Φάρος, ου, ή

Hvar, kolonija Grka s otoka Para

Φιλοκτήτης, ου, ό

Filoktet, glasoviti strijelac iz Trojanskoga rata; posjedovao Heraklov luk i strijele

Φοῖβος, ου, ό

Feb (Apolon)

Χ

Χριστός, ου, ό

Krist, Pomazanik

TABLICE GLAGOLA

U 9., 10. i 11. tablici nalaze se glagoli čija je svrha učenicima olakšati ponavljanje grčkoga glagolskog sustava.

Tablica 9. Glagoli prema završnome glasu osnove (verba vocalia, verba muta i verba liquida)

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
θηράω	loviti	θηρα-	θηράσω	ἐθήρασα
τιμάω	častiti	τιμα-	τιμήσω	ἐτίμησα
ποιέω	činiti	ποιε-	ποιήσω	ἐποίησα
δουλόω	zarobljavati	δουλο-	δουλώσω	ἐδούλωσα
καλέω	zvati	καλε-/κλη-	καλῶ	ἐκάλεσα
κελεύω	zapovijedati	κελευ-	κελεύσω	ἐκέλευσα
ἀκούω	čuti	ἀκου-	ἀκούσομαι	ἤκουσα
ἄγω	voditi	ἄγ-	ἄξω	ἤγαγον
φεύγω	bježati	φυγ-	φεύξομαι	ἔφυγον
ἄρχω	vladati	ἄρχ-	ἄρξω	ἤρξα
πράττω	raditi, činiti	πραγ-	πράξω	ἔπραξα
τάττω	redati	ταγ-	τάξω	ἔταξα
πέμπω	slati	πεμπ-	πέμψω	ἔπεμψα
γράφω	pisati	γραφ-	γράψω	ἔγραψα
βλάπτω	škoditi	βλαβ-	βλάψω	ἔβλαψα
θάπτω	pokapati	ταφ-	θάψω	ἔθαψα
κόπτω	udarati	κοπ-	κόψω	ἔκοψα
ρίπτω	bacati	ρίπ-	ρίψω	ἔρριψα
κλέπτω	krasti	κλεπ-	κλέψω	ἔκλεψα
τρέφω	hraniti	τρεφ-	θρέψω	ἔθρεψα
πείθω πείθομαι	nagovarati služati	πιθ-	πείσω πείσομαι	ἔπεισα
ψεύδω ψεύδομαι	varati lagati	ψευδ-	ψεύσω ψεύσομαι	ἔψευσα ἔψευσάμην
γυμνάζω	vježbati	γυμναδ-	γυμνάσω	ἐγύμνασα
σώζω	spašavati	σωδ-, σω-	σώσω	ἔσωσα
καθαίρω	čistiti	καθαρ-	καθαρῶ	ἐκάθηρα
φαίνω φαίνομαι	pokazivati pokazivati se	φαν-	φανῶ φανοῦμαι	ἔφηνα
ἀγγέλλω	javlјati	ἀγγελ-	ἀγγελῶ	ἤγγειλα
στέλλω	slati	στελ-	στελῶ	ἔστειλα

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
τεθήρακα	τεθήραμαι	ἐθήράθην	θηρατός
τετίμηκα	τετίμημαι	ἐτιμήθην	τιμητός
πεποίηκα	πεποίημαι	ἐποίηθην	ποιητός
δεδούλωκα	δεδούλωμαι	ἐδουλώθην	δουλωτός
κέκληκα	κέκλημαι	ἐκλήθην	κλητός
κεκέλευκα	κεκέλευσμαι	ἐκελεύσθην	κελευστός
ἀκήκοα	(ἤκουσμαι)	(ἤκούσθην)	ἀκουστός
ἤχα	ἤγμαι	ἤχθην	ἀκτός
πέφευγα			
ἤρχα	ἤργμαι	ἤρχθην	ἀρκτός
πέπραγα	πέπραγμαι	ἐπράχθην	πρακτός
τέταχα	τέταγμαι	ἐτάχθην	τακτός
πέπομφα	πέπεμμαι	ἐπέμφθην	πεμπτός
γέγραφα	γέγραμμαι	ἐγράφην	γραπτός
βέβλαφα	βέβλαμμαι	ἐβλάβην	βλαπτός
(τέταφα)	τέθαμμαι	ἐτάφην	θαπτός
κέκοφα	κέκομμαι	ἐκόπην	κοπτός
ἔρριφα	ἔρριμαι	ἐρρίφθην	ῥιπτός
κέκλοφα	κέκλεμμαι	ἐκλάπην	κλεπτός
τέτροφα	τέθραμμαι	ἐτράφην	θρεπτός
πέπεικα πέποιθα	πέπεισμαι	ἐπείσθην	πειστός
ἔψευκα	ἔψευσμαι	ἐψεύσθην	ψευστός
γεγύμνακα	γεγύμνασμαι	ἐγυμνάσθην	γυμναστός
σέσωκα	σέσωσμαι	ἐσώθην	ᾗ-σωτος
κεκάθαρκα	κεκάθαρμαι	ἐκαθάρθην	καθαρτός
πέφαγκα πέφηνα	πέφασμαι	ἐφάνθην ἐφάνην	ᾗ-φαντος
ἤγγελκα	ἤγγελμαι	ἤγγέλθην	ἀγγελτός
ἔσταλκα	ἔσταλμαι	ἐστάλην	σταλτέον

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
σπείρω	sijati	σπερ-	σπερῶ	ἔσπειρα
διαφθείρω	kvariti	δια-φθερ-	διαφθερῶ	διέφθειρα
ἀποκτείνω	ubijati	ἀπο-κτεν-	ἀποκτενῶ	ἀπέκτεινα
ἐγείρω	buditi	ἐγερ-	ἐγερῶ	ἤγειρα
κρίνω	suditi	κριν-	κρινῶ	ἔκρινα
βάλλω	bacati	βαλ-/ βλη-	βαλῶ	ἔβαλον

Tablica 10. Glagoli na -μι

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
τίθημι	metati	τι-θε-	θήσω	ἔθηκα
δίδωμι	dati	δι-δο-	δώσω	ἔδωκα
ἵημι	slati	ί-ε-	ἦσω	ἦκα
ἵστημι	stavljati	ί-στα-	στήσω στήσομαι	ἔστησα ἔστην
φημί	govoriti	φα-	φήσω	ἔφησα
δείκνυμι	pokazivati	δεικ-	δείξω	ἔδειξα
κέραυνυμι	miješati	κερα-/ κρᾱ-	κερῶ, -ᾱς	ἐκέρασα
σβέννυμι σβέννυμαι	gasiti	σβεσ- σβη-	σβέσω σβήσομαι	ἔσβεσα ἔσβην
ζεύγνυμι	spajati	ζευγ-/ ζυγ-	ζεύξω	ἔζευξα
μείγνυμι	miješati	μειγ-/ μιγ-	μείξω	ἔμειξα
ἀπόλλυμι	upropaštavati	ὄλε-	ἀπολῶ	ἀπώλεσα
ἀπόλλυμαι	propadati		ἀπολοῦμαι	ἀπωλόμην

Tablica 11. Glagoli s osobitom tvorbom oblika

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
ἀγορεύω	govoriti	ἀγορευ-/ἐπ-	ἐρῶ	εἶπον
αἰρέω	uzimati	αἶρε-/έλ-	αἰρήσω	εἶλον
ἀλίσκομαι	bivati uhvaćen	άλω-	άλώσομαι	έάλων
ἀμαρτάνω	griješiti	ἀμαρτε-	ἀμαρτήσομαι	ἤμαρτον
ἀναλίσκω	trošiti	ἀναλο-	ἀναλώσω	ἀνήλωσα
ἀποθνήσκω	umirati	θαν/θνη-	ἀποθανοῦμαι	ἀπέθανον
αὐξάνω	povećavati	αὐξε-	αὐξήσω	ἠὔξησα
ἀφικνέομαι	odlaziti	ίκ-	ἀφίξομαι	ἀφικόμην
βαίνω	ići	βα/βη-	βήσομαι	ἔβην
βούλομαι	željeti	βουλε-	βουλήσομαι	

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
ἔσπαρκα	ἔσπαρμαι	ἔσπαρην	σπαρτός
διέφθαρκα	διέφθαρμαι	διεφθάρην	ἀδιάφθαρτος
ἀπέκτονα			
ἐγρήγορα		ἠγέροθην	
κέκρικα	κέκριμαι	ἐκρίθην	κριτός
βέβληκα	βέβλημαι	ἐβλήθην	βλητός

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
τέθηκα		ἐτέθην	θετός
δέδωκα	δέδομαι	ἐδόθην	δοτός
εἶκα	εἶμαι	εἶθην	έτός
ἔστηκα		ἑστάθην	
δέδειχα	δέδειγμαι	ἐδείχθην	
	κέκραμαι	ἐκράθην	
ἔσβηκα	ἔσβεσμαι	ἐσβέσθην	
	ἔζευγμαι	ἐζεύχθην (ἐζύγην)	
	μέμειγμαι	ἐμείχθην (ἔμιγην)	
ἀπολώλεκα			
ἀπόλωλα			

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
εἶρηκα	εἶρημαι	ἔρρηθην	VIII. raz.
ἤρηκα	ἤρημαι	ἤρέθην	VIII. raz.
ἔάλωκα			VI. raz.
ἡμάρτηκα	ἡμάρτημαι	ἡμαρτήθην	V. raz.
ἀνήλωκα	ἀνήλωμαι	ἀνηλώθην	VI. raz.
τέθνηκα			VI. raz.
ἠϋξήκα	ἠϋξήμαι	ἠϋξήθην	V. raz.
	ἀφίγμαι		V. raz.
βέβηκα			V. raz.
	βεβούλημαι	ἐβουλήθην	VII. raz.

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
γηράσκω	starjeti	γηρα-	γηράσομαι	ἐγήρασα
γίγνομαι	postajati	γενε-	γενήσομαι	ἐγενόμην
γιγνώσκω	poznavati	γνω-	γνώσομαι	ἔγνων
δεῖ	treba	δεε-	δεήσῃ	ἐδέησε
δέομαι	trebati, moliti	δεε-	δεήσομαι	
διδάσκω	poučavati	διδαχ-	διδάξω	ἐδίδαξα
δοκέω	misliti	δοκε-	δόξω	ἔδοξα
ἐλαύνω	goniti	ἐλαυ-/ἐλα-	ἐλῶ	ἤλασα
ἐθέλω	željati	ἐθελε-	ἐθελήσω	ἠθέλησα
ἔπομαι	slijediti	ἐπ-/σεπ-	ἔψομαι	ἐσπόμην
ἔρχομαι	ići	ἐρχ-/ἐλθ-	εἶμι	ἦλθον
ἐσθίω	jesti	ἐσθι-/ἐδ-/φαγ-	ἔδομαι	ἔφαγον
εὐρίσκω	nalaziti	εὔρε-	εὐρήσω	ἤρουν
ἔχω	imati	ἐχ-/σχ-	ἔξω / σχήσω	ἔσχον
ζάω / βιώω	živjeti	ζα-/βιω-	βιώσομαι	ἐβίω
καθίζω καθίζομαι	sjediti	ιδ-/έδ-/ή-	καθιῶ καθεδοῦμαι	ἐκάθισα ἐκαθεζόμην
λαμβάνω	uzimati	λαβ/ληβ-	λήψομαι	ἔλαβον
λανθάνω	biti skriven	λαθ/ληθ-	λήσω	ἔλαθον
λέγω	govoriti	λεγ-	λέξω	ἔλεξα
μανθάνω	učiti	μαθε-	μαθήσομαι	ἔμαθον
μάχομαι	boriti se	μαχε-	μαχοῦμαι	ἐμαχεσάμην
μέλει μοι	brine me	μελε-	μελήσῃ	ἐμέλησε
μέλλω	željati	μελλε-	μελλήσω	ἐμέλλησα
μένω	ostajati	μενε-	μενῶ	ἔμεινα
μιμνήσκω	opominjati	μνη-	μνήσω	ἔμνησα
νέμω	dijeliti	νεμε-	νεμῶ	ἔνειμα
οἶομαι	misliti	οιε-	οιήσομαι	
ὁράω	gledati	ὄρα-/ὄπ-/ιδ-	ὄψομαι	εἶδον
ὀφείλω	koristiti	ὀφελ-	ὀφειλήσω	ᾠφελον
παίω πλήττω	udarati	παι-/πληγ-/ πλαγ-	παίσω πλήξω	ἔπαισα ἔπληξα
πάσχω	trpiti	πασχ-/παθ-	πείσομαι	ἔπαθον
πίνω	piti	πιν-/πι-/πο-	πίομαι	ἔπιον
πίπτω	padati	πετ-/πεσ-/πτω-	πεσοῦμαι	ἔπεσον
πυνθάνομαι	doznavati	πυθ/πευθ-	πεύσομαι	ἐπυθόμην

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
γεγήρακα			VI. raz.
γέγονα	(γεγένημαι)		VII. raz.
ἔγνωκα	ἔγνωσμαι	ἐγνώσθην	VI. raz.
δεδέηκε			VII. raz.
	δεδέημαι	ἐδεήθην	VII. raz.
δεδίδαχα	δεδίδαγμαι	ἐδιδάχθην	VI. raz.
	δέδοκται		VII. raz.
ἐλήλακα	ἐλήλαμαι	ἤλάθην	V. raz.
ἠθέληκα			VII. raz.
			VIII. raz.
ἐλήλυθα			VIII. raz.
ἦκω			VIII. raz.
ἠύρηκα	ἠύρημαι	ἠύρέθην	VI. raz.
ἔσχηκα	ἔσχημαι		VIII. raz.
βεβίωκα			VIII. raz.
κάθημαι			VIII. raz.
εἵληφα	εἵλημαι	ἐλήφθην	V. raz.
λέληθα			V. raz.
	λέλεγμαι	ἐλέχθην	VIII. raz.
μεμάθηκα			V. raz.
μεμάχημαι			VII. raz.
μεμέληκε			VII. raz.
			VII. raz.
μεμένηκα			VII. raz.
	μέμνημαι	ἐμνήσθην	VI. raz.
νενέμηκα	νενέμημαι	ἐνεμήθην	VII. raz.
		ῥήθην	VII. raz.
ἑώρακα	ἑώραμαι	ῶφθην	VIII. raz.
ὄπωπα	ῶμαι		VII. raz.
			VII. raz.
πέπαικα	πέπληγμαι	ἐπλήγην ἐπλάγην	VIII. raz.
πέπονθα			VIII. raz.
πέπωκα	πέπομαι	ἐπόθην	VIII. raz.
πέπτωκα			VIII. raz.
	πέπυσμαι		V. raz.

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
τρέχω	trčati	τρέχ-/δραμε-	δραμοῦμαι	ἔδραμον
τυγχάνω	pogađati	τυχε/τευχ-	τεύξομαι	ἔτυχον
φέρω	nositi	φερ-/οί-/ἐνεγκ-	οἴσω	ἤνεγκον ἤνεγκα

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
δεδράμηκα			VIII. raz.
τετύχηκα			V. raz.
ἐνήνοχα	ἐνήνεγμαι	ἤνέχθην	VIII. raz.

